

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXI. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1933 MÁRCIUS 23.

NO. 12. SZÁM.

A DAVIS-KELLY BILLT BENYUJTOTTÁK Egy már elveszett, bányászok

A Davis-Kelly bill nem került tárgyalásra a volt kongresszus ülészaka alatt, mert a bizottságok kihallgatásaival az egész ülészakot áthúzták, ami különösen Hatfield senator (logani bányabáró) érdeme.

Az új ülészakban a törvényt csak úgy tárgyalhatják, ha azt újra benyújtják, amit Kelly congressman megtett a múlt héten.

Davis senator beteg és így a felsőházban a javaslat még nem lett benyújtva, de kétségtelen, hogy azt mihamarabb ott is benyújtják.

Valószínűnek látszik, hogy a javaslatot a congressus év-végi ülészaka fogja végre tárgyalni, és ha hinni lehet az új dealben, akkor a bányászok végre igazságot fognak kapni ettől a nemzettől.

Kelly congressman megígérte nekünk, hogy a javaslat tárgyalását állandóan sürgetni fogja, és mikor az ideje elkerkezik, érintkezésbe lép ezzel az újsággal, hogy a bányászok segítségével "nyomást gyakoroljunk" az egyes törvényhozókra.

A PITTSBURGH COAL CO. VESZTESÉGE

A Mellon dinasztia szén-óriása, az egyetlen a nagy vállalatok közül, amely még nem volt csődbe, és amelyik talán nem is megy csődbe, a Pittsburgh Coal Co. most közölte mult évi mérlegét és azzal nincs mit dicsekedni.

Hiába az éhbér, hiába a lelketlen emberrnyuzás, a nyaktörő versenyt ez a hírhedt szén-óriás sem bírja veszteség nélkül, és a mult évben két millió dollárnál jóval többet, pontosan \$2.882.579.85 vesztettek.

A Mellon féle Pittsburgh Coal a legnagyobb büns abban, hogy a Központi Szénmezőkön a bányászok szervezetét szétverték, de azóta a bányavállalatok behemóttja szintén vérzik, mert

nincsen év az utolsó nyolc esztendőben, hogy nagy veszteséget ne szenvednének.

Azt sem tudják minden nagy befolyásukkal elérni, hogy állandó munkát adhatnának az éhbérre szoruló bányászoknak, és a míg a vállalat millió deficitekkel kénytelen a részvényesek előtt kedveskedni, addig a bányászai közel állnak az éhséghez.

Buta, gyilkos és gazember az a rendszer, amely a szén veszteséggel dobja a piacra, és amely éheztetni a bányák mélyén dolgozó és verejtékező rabszolgákat.

Minél előbb szakítunk ezzel a rendszerrel, annál előbb leszünk méltók az emberi elnevezésre.

FELLÁZADTAK LEWIS IOWAI RABSZOLGÁI

Lewis cár jobbjai lázadnak.

Először a harcos tizenkettedik kerületben jelentették ki neki, hogy "eb ura fakó" tovább a tizedet nem fogják neki fizetni, később Canadában, Nova Scotia bányászai lázadtak fel és szakadtak el tőle, most Iowában tüntették ki a forradalom lobogóját.

Iowa bányászai elhatározták, hogy ezentul Lewisnak adót nem fizetnek, elszakadnak a rothadó,

sőt már egészen keresztül rothadt United Mine Workerstől és független szervezetet csinálnak.

A szakadárak azt is kimondták, hogy nem akarnak örökre külön válni a többi államokban küzdő bajtársaktól, és alkalmas időben újra keresik az egységet egy új, egyszékes és tisztességes szervezettel.

De nem fizetnek adót Lewisnak, hogy azon testvér-háborút folytasson.

A MUNKÁSOK KAPTAK IGAZSÁGOT

A Montfair Gas Coal Company 89 alkalmazottja arra kérte Harrison County, W. Va. bíróságát, hogy nevezzen ki receivert a társaság számára, amely nem képes a munkásait fizetni.

A társaság hitelezői ellenezték a gondnokságot, de a bíróság a munkásoknak adott igazat és receivert nevezett ki a társaság számára a mult héten.

ÁLLAMI ELLENŐRZÉS UTAHBAN

Utah államban arról beszélnek, hogy a puha szénipart állami ellenőrzés alá helyezik, de nem bírnak megállapodni abban, hogy mennyire terjedjen az ellenőrzés és az államnak az iparba való beleszólása.

Minden hatósági beavatkozás csak enyhíthet a bányász rettenetes sorsán, de állami ellenőrzés mindaddig nem segít, amíg

EZ A HIGH COAL SYSTEM

Nemcsak High Coalról hallunk ilyen híreket, mert szerte az országban bus most a sorsa a bányászoknak, de úgy látjuk, hogy High Coalon, W. Va. tőkéletesítették legjobban a bányásznyuzás módszerét.

Nem elég, hogy nem fizetnek, nem elég, hogy kiszámított embertelenséggel bánnak a bányászokkal, még külön címmel is megvámozzák a munkabérét.

Mikor a bánya hivatalosan "nem run-ol", a bányásznak be kell menni dolgozni, de minden ötödik kéréjéért elveszik, hogy a drajverokat abból fizessék. Vagyis minden másnap husz százalékkal kevesebb a bányász munkabére.

A föld alatt küzdő bányász-rabszolgák egy katonát már elvesztettek ebben a hónapban.

A tizenkettedik kerület harcos újságja, az "Illinois Miner" többé nem lát napvilágot.

A depressió, a bányászok csüggedése és az — árulás megölték a hajdan harcos, értékes újságot, "Adam Coal-digger" nagyszerű újságját, amely ebek harmincadjára jutott, mikor arra Lewis a mancsait rátette.

Mélyseges fájdalommal siratjuk az "Illinois Miner" kiültét és borongó lélekkel, révedező szemekkel nézünk a jövőndőbe, amely félelmetes a bányásznak.

Hát ezt az újságot mire ítélik, bányászok?

Életre, vagy halálra? A depressió, a csüggedés, a kétségbeesés a magyar bányászok lelken is nagyon mély barázdát szánt. De áru-lás foltja nem tapad ehhez az újsághoz.

Meghalunk-e hát mi is, ahogy az "Illinoise Miner" el-némult a mult hetekben, vagy harcolunk tovább, fújjuk az új reményességű riadókat, az új deal eljövetelet és vissziük tovább azt a fátylát, amit tíz éve a magyar bányászok visznek legelől az összes amerikai bányászok közt.

Első helyen vagyunk, testvérek, ellől járunk a harcban, a küzdelemben, a gondolkodásban és a cselekvésben. A senátus szénbizottsága minket hallgat meg, a senatorok tu-catjai velünk, veletek leveleznek magyarok, hunkyk, lené-zettek, kitagadtak, mostoha-k, akiket azonban ma már többre néznek, mint a száz percentes bajtársat.

Abbahagyjuk a munkát, letegyük a tollat, elnémuljunk, vagy tovább küzdünk lankadatlan erővel, megfeszített iz-

mokkal, az elkeseredés retten-tő erejével, bányászok?

Az ítélet Nátokat van, a Ti kezeitekben van, testvérek.

Ha vagy két hét alatt nem némul el ez az újság, akkor rajtunk a pokol kapui sem fognak erőt venni.

De ez a két hét a megfeszített erők napjaiból lesz össze-téve, bányászok.

Senki, egyetlen egy barátunk, bajtársunk, küzdő test-vérünk ne tegye le ezt a lapot ma a kezéből, mielőtt nem küld pénzt a számunkra. Nem ingyen. Nem adományképen. Előfizetést kérünk, várunk, bányászok.

És attól függ a létünk, a jövőnk, hogy ezekben a következő napokban nem hagy-tok-e el bennünket.

Egy már elesett a harcolók a frontharcosok sorából, bányászok.

Ne hagyjátok a Tieteket is elveszni.

Az egyik nagy író gyönyör-tien megírta egy regényében, hogy a koldusok királya milyen nagy erő, milyen meg-verhetetlen hatalom a maga birodalmában.

Mi úgy érezzük, hogy a legszegényebb embereknek, a lekoldusodott bányászoknak nagyobb a hatalmuk, nagyobb az erejük, mint a legnagyobb bányauraknak.

És a szegénység urtagadó büszkeségével mi a vert had-sereg rongyos brigádjához apellálunk, hogy álljanak mel-lénk és tartsák meg ezt az újságot az életnek és a to-vábbi küzdelemnek.

A bányász koldus-rongyai olyan dicsőséges ruhadarabok, mint a tisztességben megvert hadsereg ronggyá szentelt lo-bogói.

Az önzés, a lelketlenség, a kapzsiság és az emberi gon-sztság kényszerítették a kol-dusrongyokat a dolgozni aka-

ró bányászember testére és mi elkeseredett büszkeséggel ezeket a rongyokat lobogtat-juk zászlóképen, mikor igaz-ságot követelünk a bányász-nak.

A rongyokba kényszerített vert hadsereg koldus-brigád-jához fordulunk, hogy a zászlót ne hagyjuk.

Feleletet várunk, bányá-szok.

Ez a mult. két. keserves volt, nagyon nehéz volt, test-vérek.

Az egyik nyomdász négy dollárt vitt haza a családnak, a házigazda ígéretet kapott házbér fejében, a papírkere-skedő azonban követelte a ma-ga pénzét.

Rémsegesen küzdünk, bá-nyászok, de a küzdelem soká már nem tarthat. Két keser-ves, nehéz hét áll még elő-tünk. Erre a két hétre vagy háromszáz dollárt kell beven-nünk, testvérek.

Aki többet nem küldhet, az egyetlen dollárt küldjön, de az küldje sürgősen.

A mult hét szörnyű nehé-zségein a következő testvérek segítettek át bennünket:

Tóth János, Washington, Kali Antal, Bobtown, Rahó András, Greensboro, Mrs. S. Fisher, Mt. Olive, Ill., Török Gedeon, Welch, Bertha Tamás, Bunnell, Jankovich János, Detroit, Dr. Hollós József, New York, Koletár András, Homestead, Kos Béla, Archibald, Kertész György, Beauty, Juhász István, Vandalia, Bodó Lajos, Meadville, Pa., Vozar András, Yates-boro, Brungosh János, Cleveland, Sipp C. József, Cleveland, Hegyi Lajos, Philadel-phia, Sipos Gyula, Homer City, Paulish Mátyás, Bannock, Litafik Mátyás, Weel-wright, Graboszyk A. Dear-born, Nagy Pál, Murray City, Pál István, Wadsworth.

Rendben lesz a bányabárók szénája

A Supreme Court engedélye a széntrusztokat egymásután hozza majd életre. — De mi lesz a bányászokkal? — Akiknek a szer vezkedését épen a truszt-ellenes törvény alapján gáncolták el a bányák urai? — Csak a Davis-Kelly bill segíthet a bányászon

Egy pár hónap alatt rendbe jön a bányabárók szénája.

A tönkre ment, csődbe került, felszámolt és elpusztult bányatársaságok ezreinek a helyén egy pár truszt fog létezni az országban, mert a Supreme Court a mult héten megengedte, hogy az Appalachian széntruszt üzemben maradjon.

Ez a döntés azt jelenti, hogy a bányák most mindenféle trusztba lépnek és egységesen fogják a szénát árulni, vagyis megszűnik az a nyaktörő verseny kö-zöttük, amely temetőt csinált ti-zenkét év óta az iparból. Amely csődbe hajtotta a világ legna-gyobb bányatársaságait, amely-nek áldozatul esett a hatalmas Rockefeller féle Consolidation, a Red Jacket, a West Virginia Coal and Coke, a Bertha Consu-

mers és még vagy kilencezer pu-haszén bányavállalat az ország-ban.

És amely koldussá tette — a bányabárók bitang aljassága foly-tán — az ország háromnegyed millió bányászt.

A bányák urainak nem kell többé veszteséggel adni a szénát, mert nem kell többé versenyez-niök egymással.

A Supreme Court döntése meg engedti, hogy bandákba tömörül-ve, a szénat egyes vidék bányái egységes elarusító hivatal-utján vessék a piacra.

Ugyanazt az árat kapja egyik bánya, amit a másik és ugyan-annyi napra kap rendelést egyik bánya, mint a másik.

Ha maradt még józan és z bányák uraiban, ha az éhes farkacsorda nem fogja tovább egy-

más torkát a versenyben harap-ni, akkor az ő szénájuk rendben lesz ennek az évek az őszére.

De mi lesz most a bányásszal?

Mikor a United Mine Wor-kers West Virginiát szervezte, az azóta csődbe jutott Red Jacket és érdektársai épen azon a címen kaptak tiltó parancsot a kormánytól, hogy a truszt-elle-nes törvényeket megszegik, mikor a munkások közt a szabad versenyt gátolják.

Mikor a híres Sherman féle truszt ellenes törvényt annak idején megcsinálták, az volt a törvény szándéka, hogy a szabad versenynek utját senki ne állja, de egyenesen leszögezték, hogy ez nem vonatkozik a munkás-szervezetekre.

(Folytatás a 8-ik oldalon)

ILLINOISBAN CSEND VAN

Illinoisban aránylag "csend" volt a mult héten.

Csak itt-ott vertek el egy-egy picketelő bányászt az államzsandárok, csak itt-ott tartóztattak le egy-egy sztrájkoló bányászt a sheriffelek.

A Progressive bányászok scale-committee-ja folytatja a tárgyalásokat a bányabárókkal, a melyek a "bank holiday" alatt megszaktadtak, és meg van rá minden remény, hogy megfelelő szerződést fognak csinálni.

A bányászok azt kívánják, hogy ezentul ne március, de augusztus végén járjon le a szerződés, mert Illinoisban a szezon akkor kez-dődik.

Nagyon helyesen tekintettel vannak arra a lehetőségre is a bányászok, hogy a pénz felhigítá-sa esetleg nagyobb mérvű drá-gaságot hoz magával, és szerző-désbe akarják foglalni, hogy ilyen esetben arányosan fel kell a szer-ződésben megszabott munkabére-keket is emelni.

Ha ezt sikerül elérniök, ez lesz az első békeszerződés, a mely gondol ilyen eshetőségre, és amely megvédi a munkást at-tól, hogy az infláció útján le-nyuzhassák őket a tökések.

Az egész ország munkássága nagy érdeklődéssel figyeli, hogy sikerül-e a bányászoknak ilyen természetű védelemben részesíte-ni a munkásságot.

LÁZADÁS A MÁSODIK KERÜLETBEN

A United Mine Workers má-sodik districtjében a keményszene-szek lázadznak, és a "rank and file" külön ticketet szervez ma-gának.

Április harmadik hetében kü-lön értekezletre akarnak össze-jönni, hogy egyszékes programot és egyszékes frontot csináljanak és úgy szálljanak szembe a cá-rokkal.

A "rank and file" csoportok-nak különféle kívánságaik van-nak, amelyek közt első helyen az áll, hogy a szerződésben foglalt

munkabéreket követeljék, még azokon a helyeken is, ahol már régen felrúgták a bányabárók és a district vezetők a szerződést.

Harcolni akarnak azért is, hogy az iparban a harminc órás munkahetet, bérvágás nélkül, azonnal bevezessék.

Lewis cár természetesen oda parancsolta azokat a gangster-eket, akik "szervező" címmel huz-zák a napszámot a United Mine Workersben, s akik most haj-naltól estig korteskednek a "rank and file" ticket ellen.

KOPLALNAK A TOPLIN BányÁKban

Nem újság és nem rendkívüli hír maupáság, hogy a bányászok a nehéz munkájuk után koplal-nak. Így van ez most az egész országban.

De ha az emberrnyuzást, a munkás-kizsákmányolást, a lelketlenséget a tökélyre lehet eme-lni, akkor a páma mindenesetre a Toplin bányákat illeti, amelyek ma két dollár keresetét nem adnak egy napi nehéz munka fejében.

A Pittsburgh Terminal érde-körébe tartozó bányákból azt ír-ják, hogy az utolsó négy hétben nemcsak a munkabéreket vágták le, hanem a munkát is fokozták, mert a kompánia munkások felet levették, és ma például kétszáz ember százár sztrecket tartanak egy-egy bányában.

A bányászokban a Vörös Ke-reszt kegyelem-kenyere tartja a lelket.

UJ HIVATÁS

John L. Lewis, a bányászok sztronszólt szervezetének a cár-ja új programot adott a szerve-zetnek.

Uj hivatást fedezett fel a mun-kásvezetők számára. Valószínűleg azért, mert az igazi, a régi hiva-tásukat nem teljesítették és azt hiszi, hogy az ujat jobban el fogják végezni.

A szenátus bizottsága előtt azt mondta, hogy a vezetése alatt álló United Mine Workers of America "policolja a szénipart a vörösek ellen."

Ez a hajdan nagy szervezet vezetőjének az új programja, azt tekintik a hivatásos léber-fékerek új hivatásak, ezt jelentette be büszkén a United Mine Workers elnök-cárja.

Ha a bányászok a szerveze-tükben arak lennének, akkor on-nan Lewis régen kirúgták volna. De ha már nem is urai a saját szervezetüknek, akkor is kiröpi-tenék Lewist erre a bejelentésre, ha egy szemérnyi befolyással lenne a szervezetben.

UJ DEAL AZ ÖREGEKNEK

Harmincnyégy államban vitatkoznak a törvényhozások tagjai, hogy adjanak-e állami nyugdíjat a nincstelen öregeknek, s két ál-lamban szavazták meg a napok-ban a nyugdíjat.

Indiana és Washington álla-mokban nagyon nagy többség-gel szavazták meg az új törvényt és remény van rá, hogy még ebben az évben legalább husz más államban gondoskodás tör-ténik a nincstelen öregekről.

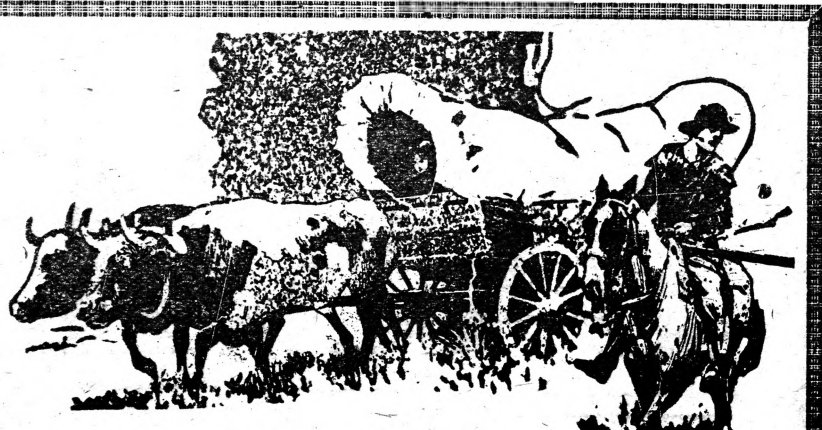
FEHÉR HOLLÓK

A Simpson Creek Collieries Company galloway-i bányájában a munkabéreket emelték a mult héten.

Nem emelték annyira, hogy a jólét a munkásoknak megárts-on, de ezentul 22 és fél cent helyett 24 centet fognak tonnáknént masina szén után fizetni, míg a pick szén árát 28 centről 30 centre emelték.

Ez a "béremelés" nem tesz ki annyit, mint amennyit a bányá-szok munkabéréből februárban levontak, és csak a bányászok fenyegető magatartása bírta a társaságot az engedékenységre.

A Nagy Nyugat Legendái

Akik a kilencvenhetes aranylázban Alaska partjait végtelen szenvedések és megpróbáltatások után elérték, még nagyon messze voltak a céljuktól.

Mikor Nomenál partra szálltak, az aranymezőktől még pár száz mértföldnyire voltak és az a pár száz mértföld sokkal nagyobb ut volt, mint a negyvenkilences aranyásókna a Missouri Rivertől Californiáig terjedő másfélezer mértföldje.

Mert a vad nyugat másfélezer mértföldjén csak sivataggal, az ellenséges indiánnal, a Rocky megmászhatatlan hegyeivel kellett megbirkózni, és ezt nagyobb karavánok elég könnyen — rövid hat-nyolc hét alatt — megtették.

De aki Alaska partjait elérte, annak az útjába áthághatatlan jéghegyek meredtek, és ezeken a jéghegyeken sem lovak, sem öszvérek áthágni nem tudtak.

Csak később, sokkal később tudtak olyan utat vágni, amely a kutyaszánokat felvitte és az aranyboomnak régen vége volt, a mikor Alaskában az első vas síneket lerakták.

A jéghegyeken kívül az időjárás, az elviselhetetlen hideg állt az emberek útjába, akik egybéként tömegesen hóvakaságot kaptak, mert nem értéktek hozzá, hogy miképpen kell a szeméikre vigyázni.

Mielőtt neki vágnának a jéghegyeknek, a véresre festett Chinooknak, vessünk egy pillantást a kikötő-„városra.”

Mikor az emberek megtudták, hogy mi vár rájuk, amíg az arany mezőkre eljutnak — amit Seattleben még nem akartak elhinni — nagyon sokan belátták, hogy nem vághatnak a nagy utnak.

Ha Seattleben ötszáz dollár kellett hozzá, hogy a szükséges kutyákon és kutyaszánon kívül felszerelést megvegyék maguknak, akkor Alaskában szükségük volt ezeröttszáz dollárra.

Mert akik partra értek, és akik a helyzetet átlátták, azok bizony ott nyomban hozzá fogtak aranyat diggolni.

Nem a jégé fagyott földből, nem a sziklából és nem a folyó medréből, hanem embertársaik zsebeiből bányásztak.

A reményteljes aranyásók nyomban hozzáfogtak, hogy egymást rabolják, hogy egymás utolsó rongyát leszedjék a gyöngébbek testéről és nem lehet leírni azt a „boomot”, ami már a partok mentén fejlődött.

Mint ahogy élelmiszerben volt a legnagyobb szükséglet, első sorban szét kell néznünk, hogy mennyibe került az élet az első hónapokban az alaskai partokon.

Tekintetbe kell vennünk, hogy a partra érkezett élelmiszerek nagyrészt tovább vitték az arany mezőkre, és tekintetbe kell vennünk azt is, hogy kezdtek már az aranyporral rakodott bányászok is leérkezni a tengerhez.

Az első négy hónapban egyszerűen nem voltak áruk, mert a szerint raboltak a szállodákban és a vendéglőkben, hogy mennyi volt a nép és mennyi pénzük volt.

Voltak napok, amikor egész rendes ebédet lehetett kapni két-három dollárért, de voltak napok, mikor egy ebédért hat-nyolc dollár raboltak.

Akkori feljegyzések mutatják, a seattlei muzeumban hogy voltak napok, mikor egy tojásért két dollárt fizettek az üzletben, és amikor egy lónt krumplinak az ára egy dollár volt.

A szállodákban az éjjeli szállítás három dollár volt, ez azonban nem azt jelentette, hogy szobát adtak az embernek.

Ahány „bunk”-ot be birtak egy egy barakba szorítani, annyi ember kapott szállást, fejenként három dollárért.

Igaz, hogy a fát és a szemet messziről, a „States”-ekből (Seattleből) kellett vinni és igaz, hogy egy munkás nyolc-tíz dollárt is kért naponta, de mindez nem segített azokon a szerencsétlen embereken, akik ott hetekre rekedtek.

Hasonló profiteer-kozást vittek végbe természetesen a ruházattal, a szükséges szerszámokkal és a kutyákkal.

És mert akik megérkeztek, azoknál valami kis pénz mégis volt, és mert közben az aranyásók is kezdtek megrakodva hazafelé szállongani, volt pénz eleget, hogy ezt a forgalmat elbírja.

Mi sem természetesebb, mint hogy azonnal kivirágzott a „boom-városok” minden tivornyája, hogy a „wide-open” városokban az alvilág minden szórakozó helyei kinyitáltak.

Az első épületek közt a szalonnok voltak, amelyek egyébfajta szórakozás céljaira is rendelkezésre álltak és amelyek mindegyikében gablereztek és táncoltak.

Még a „város” nem volt négy hónapos, már huszonegy ilyen „hell” volt benne üzemből, és az éjszakák tündérei többen voltak négyszáznál.

Egy-egy arannyal rakodott szerencsés bányász annyit fizetett egy-egy táncért a lányoknak, a mennyi port azok a két ujjuk közt egyszerre ki tudtak emelni az aranyport tartalmazó zacskókból.

Egy pohár sör „two-bits” (25c) volt, pálinkáért hasonló arányban, minőség szerint fizettek. Egy üveg pezsgőért adtak huszonöt dollárt.

És csak természetes, hogy a szerencsés aranyásók, akik rongyosan, moeokosan, hosszú hajjal, borotválatlanul, s a legtöbbször tetvesen jelentek meg a városban, pezsgőben akartak fürödni.

A tánctermekben alkalmazott lányok gondja volt, hogy erre megtanítsák az aranyásókat, és valamennyien kitűnő tanulóknak bizonyultak.

Sok száz embernek kellett viszszafordulnia, hogy még egyszer szerencsét próbáljon, aki csak néhány ezer dollárral érkezett a kikötőhöz, hogy ott a hazafelé menő hajót bevárja.

Az alvilág sokkal elszántabb volt, mint annak idején Californiában, pedig hát Frisco-nak az akkori történetét is borzalom olvasni.

Alaska semmiféle hivatalos szervezettel, semmiféle hatósági közeggel nem volt ellátva és aki az Egyesült Államokban lopott, rabolt, vagy aki sikkasztott, az ismétett az északi aranymezőkre.

Mikor oda ért, akkor már tudta, hogy milyen végtelen messzeségbe hagyta maga mögött a sheriffekeket és a katonákat, akiknek a kezük odáig nem ért el.

A tenger volt köztük és a hátrahagyott haza közt és mindannyian tudjuk, hogy a tenger milyen végtelen hosszú és magas válaszfal.

Hogyne vetették hát le magukról minden tisztességet, minden szemérmét, hogyne vetették volna hát rá magukat a részegen dözsölő aranyásókra és azokra a reményteljes prospectorokra, a kik nap-nap után tömegesen érkeztek hazulról.

A hamis kártyások, a zsebtolvajok, a gangsterek és a — gyil-

kosok a lakosság harmadrészét képezték és mert a folyton érkező tömegek nem akartak a víz partján megállni, folyton újabb és újabb tömegek voltak a helyükön. Nem lehetett hát egy-egy tolvajt, rablót vagy gyilkost üldözni, mert arra nem ért rá senki sem.

Egykori feljegyzések szerint az aranymezők minden bűnéhez edzett öreg aranyásók, akik Montanát és Dakotát keresztül éltek és megjárták, megdöbbenve tapasztalták az afaskai betyárok rémuralmát, ami túltett minden addig ismert borzalmon.

A hajókon érkező zöld jövevények szabad prédái voltak a rájuk várakozó striciknek, sipistáknak, tolvajoknak, rablóknak, az aranymezőkről érkező gazdag aranyásók csak addig voltak biztonságban, amíg nem léptek ki a szalonból.

A szalonokban legfeljebb hamis gambling asztalok és tolvajlányok vették őket körül, de ha életük biztonságban volt, mert ott a hall gazdája akarta kirabolni őket, tehát az alvilág desperádóitól ő mindenkit megvédett.

Ha az aranyásók nagyon gazdag volt, ha a részeg tivornyában sem tudta elkölteni minden pénzét, akkor természetesen a tivornya a festett száju lányok ölelésében végződött és akkor azok végeztek be, amit a szalonban a bartender meg a gambler elvégezni nem tudtak.

És melyik nehéz fővel ébredő gavallér merte volna a szerelem éjszakája után a lányon követelni azt az aranyport, amiről nem tudta biztosan, hogy hol hagyta?

Sodoma volt Alaska első állomása, aminek a vadságát a hideg éghajlat fokozta, mert az emberek pálinkán éltek és félig részeg volt az is, aki józan volt.

Aki pénz nélkül érkezett oda, az kénytelen volt vagy munkát vállalni, vagy csatlakozni az alvilághoz, hogy valamiképpen pénzt szerezzen, mielőtt az utjának a folytatására lehetett gondolni.

A gyenge emberek, akik beleszedültek az italba, a kártyába, vagy a lányba, szintén ott rekedtek, mert a pénzüket egy-két nap alatt ott hagyták.

Az ügyetlen emberek, akik a zsebtolvajok, rablók vagy gyilkosoknak estek áldozatul, szintén nem kényszerültek rá, hogy a Chinook jeges bérceit megmásszák.

De akik az első nagy akadályversenyt szerencsésen megfutották, akik a kikötőben ki nem raboltak, vagy le nem ütöttek és aki a szükséges felszerelést még Seattleban, vagy Alaskában megvette, az neki vághatott végre a nagy utnak, amelyhez „guide” vezető nem volt szükséges.

Mert a kikötőtől az aranymezőig már nagy volt a forgalom, és ha egyéb nem, az ut mentén elszórt hullák, a lelőtt farkasok és a véres nyomok elvezettek volna mindenkit.

Meg kell jegyeznem, hogy az elhullott embereknek, kutyáknak és farkasoknak csak a csontváza heverték az ut mentén, mert a húst a farkasok minden hulláról nagyon gyorsan lerágták. Ezt különben a kutyák is megtették, amelyek voltaképpen keresztezve voltak mind az északi farkassal,

Az ut pedig kimondottan „stampede” (tülekedés, rohanás) volt, az aki-birja-marja elvének az alapján. Legközelebb elkísérjük az aranyásókat a nagy utra.

A sárga veszedelem

Valamikor Vilmos császár hívta fel a világ figyelmét a „sárga veszedelem”-re és voltak elegendő, akik a császárt akkor kinevezték. Ma a világ sokkal kevesebb hajlandóságot mutat a nevetésre, mert a sárga veszedelem már erősen a nyakunkon van.

Amíg az Egyesült Államok a bankzárlattal és a depressió többi áldásaival van elfoglalva, a fehér emberek aránylag kevés figyelmet fordítanak a távolkeleti eseményekre, amelyek valószínűleg új világháború magvát hordják magukban.

Még pedig olyan világháborút, amely minél hamarabb jön, annál kisebb veszedelmet jelent az emberiség számára.

Japán szembeszállt az összes fehér hatalmakkal, s egyik tartományt a másik után kapcsolja le Kináról.

Az utolsó másfél év alatt így a japán impérium alatt élő alattvalók száma megszorodott negyvenöt-ötven millióval, s jelenleg — az új tartományokkal és Koreával együtt — százharminc-száznegyven millió ember felett rendelkezik a Mikádo kormánya.

Ha Japánt ma vagy holnap megrohannák a fehér hatalmak, természetes, hogy szétmorzsolná a távol-kelet új urát, de ha elhalasztják a dolgot husz-harminc évvel, akkor esetleg Japán fogja megrohanni a fehér világot.

Mert Japán, amely rövid ötven év alatt a modern nyugati civilizáció minden mechanikus felszerelését átvette, husz-harminc év alatt ugyanezt fogja tenni Manchuriával, Koreával és Jehollal és nem tudja senki, hogy ez alatt az idő alatt mennyi újabb tartományt fog lekapcsolni a szerencsétlen Kína testéről.

Nem lehetetlen elképzelni,

hogy husz év múlva Japán két-százmillió emberrel fog rendelkezni, s hogy a nagy nemzet éppen olyan tökéletesen fel lesz akár ipari, akár kereskedelmi, akár fegyveres háborúra készülve, mint a fehérek.

Amit eddig Japán nélkülözött, a szent és a vasat, azt az új tartományokban megkapta.

A meghódított népek husz-harminc év múlva éppen úgy elmennek a japán vezérszóra a háborúba, mint ahogy a román alattvalók a magyarokkal kénytelenek voltak elmenni, vagy ahogy a csehek Ausztriával elmentek.

Nem téveszthet meg senkit a cseh árulás, amely hátra szurta a monarchia hadseregét, mert arra a cseh katonáknak igazában csak akkor nyílt alkalmuk, mikor a háborút a központi hatalmak elvesztették.

Lehetnek emberek, akik úgy hiszik, hogy a háborúra nincs oka a sárgának és a fehérnek. Hogy Japán megfér Ázsiában, a fehérek a többi kontinensen és felesleges lesz, hogy megütközzenek egymással.

Ez a feltevés sántít, s azt a mai események is mutatják. A fehér embereknek — úgy érzik — szükségük van a sárga piacra.

Sem a Keleten befektetett vagyonaikról, sem a Kelet piacáról lemondani nem fognak és azt a Ligán keresztül, most elég világosan megmondták.

A Liga határozatának az értelmében a fehér hatalmak Japán újabb hódításait nem ismerik el, s már ebből a tényből a háború ezer csirái fakadnak.

Egyetlen szikra elég lesz hozzá, mostantól kezdve, hogy a távol-keleten egy új világháború robbanjon ki és ebben a pillanatban például nem emelkedik egyetlen szó sem Swanson navy

miniszter programja ellen, aki új hajókat akar építtetni a számkra. Annyit, amennyit a nemzetközi szerződések megengednek.

Kína népe sem fog belenyugodni teljesen tétlenül a japán hódításokba és a fehér emberek segítségéért állandóan csábító kereskedelmi előnyöket fog ígérni a világnak.

De mindezekon kívül és felül is lehetetlen elképzelni, hogy az új sárga világhatalom — mert Japán a legjobb uton van arra, hogy világhatalommá fejlődjék — és a nagy fehér hatalmak békésen fognak vagy tudnak egymás mellett létezni.

Nincs hát kilátás, nincs lehetőség rá, hogy a fehérek és a sárgák közti összeütközést elkerülje az emberiség és nehéz elképzelni, hogy a többi színes népek nem avatkoznak a dolgba.

A barnák, a feketék a szerint sorakoznak majd fel, ahogyan a saját érdekeik arra kényszerítik őket, de a fehérek elleni jogos gyűlöletük nem teszi valószínűvé, hogy mellettünk vetik magukat egy ilyen ütközetbe.

Az ilyenfajta nagy világgés adna nekik rá alkalmat, hogy megbosszulják a fehéreken azokat a bántalmakat, amelyeket két évezreden át elszenvedtek a kezükből.

Természetes, hogy a világtörténelemnek ezt a várható nagy megütközését bizonyos, előre nem látható események, más irányba terelhetik.

Nem lehetetlen például, hogy Kína a folytonos hódítások elől a bolshevizmus karjaiban keres menedéket és a bolshevizmus éppen úgy nem szokott a határoknál megállni, hogy azt más forradalom is ritkán szokta megtenni.

Ebben az esetben a fehér hatalmak egyszerűen rábizzák a sárgákra, hogy a bomlási processt önmagukon lefolytassák; abban a reményben, hogy a sárgák közt kitortható bolshevizmust, vagy anarchiát képesek lesznek izolálni.

Gondolhatunk azonban arra is, hogy hasonló áramlatban végződik a depressió a fehérek közt, ami szintén egészen új képet adhatna a világnak és ami a nemzetek közti eseményeket szintén új áramlatba terelheti.

Akármi történik azonban mostantól kezdve a jövőben, Manchuria és Jehol meghódítása után többé senkinek nem lehet a „sárga veszedelmet” félvállról venni és ma nagyon sokkal többet foglalkoznának azzal mindannyian, ha — ráérnének, ha a bankmizériák egészen meg nem bódították volna a világot.

Dohányzók Figyelmébe!
Amíg el nem fogy, ami raktáron van. Két éves, nagyszerű hosszú leveles dohány pipába, vagy bagázásra. 10 font \$1.50, pipa ingyen hozzá. Fizessen, mikor megkapja a postán. Rendelje meg még ma!
HICKORY RIDGE FARMS
Dept. 25 Fulton, Ky.

Save in Using
Save in Buying
KC BAKING POWDER
SAME PRICE today AS 42 YEARS AGO
25 ounces for 25¢
Double Tested! Double Action!
MILLIONS OF POUNDS USED BY OUR GOVERNMENT

ÜZLETI NYOMTAVÁNYOK

KÖRLEVELEK

SZÉP KIVITELBEN

PONTOSAN, OLCSÓN

NYOMTATVÁNYÉRT

FORDULJON HOZZÁNK

ALAPSZABÁLYOK

JUBILEUMI KÖNYVEK

NYOMÁSA

IZLÉSES KIVITELBEN

JUTÁNYOS ÁRON

LEVÉLPAPÍR

ÉS BORITÉK

SZÉP KIÁLLÍTÁSBAN

A LEGOLCSÓBB ÁRAKON

RENDELÉSEKET FELVESZ

E LAP KIADÓHIVATALA

MULATSÁGOKRA:

PLAKÁTOK, BELÉPTI-JEGYEK, MEGHIVÓK

PONTOSAN, GYORSAN

OLCSÓN

E LAP NYOMDÁJA

KITÜNŐEN FEL VAN SZERELVE

MINDENNEMŰ NYOMDAI MUNKÁRA

Nyomunk ujságot, alapszabály könyvet, jubileumi disztributot, mulatsági programot plakátot, belépti jegyet, levélpapírt, borítékot és minden egyleti vagy üzleti nyomtatványt KIVÉTELESEN OLCSÓ ÁRAK

Akit nem lehet agyonütni

REGÉNY

(Folytatás.)

Az idegen arca szégyenlős mosolyra huzódott, amikor Tim végigsimította égnek meredő hajszálait, amelyek a simítás ellenére is égnek meredtek. Tim elfordította a tekintetét: önkéntelenül is szánalmat érzett a furcsa emberrel szemben, aki szégyenlősen elmosolyodott, amikor valaki ránézett. Tim egy üveg sört rendelt és most következett az, amiről még ma is beszélnek a Száraz Hallban, főleg Mr. Bettlehem, a tulajdonos.

Tim felkapta a sörösüveget és belevágta a nagy fali tükörbe. Felugrott és egy vas gyufatartót a békésen kártyázó Ompstead és Gilway urak közé vágott. Gilway asztalos mutatottja azonnal vérezni kezdett. Bettlehem előrohant ismeretlen rejtekből, a pincér le akarta fogni Tim hadonászó karjait, Tulling fel akart ugrani, de aztán legyintett és ülve maradt. Kiáltozás zaja töltötte be a helyiséget.

Tim az okvetetlenkedő pincér felé fordult és egy hatalmas pofont kent le neki. Azután felborított két asztalt és egy üveg vizet öntött a tulajdonos nyakába. Senki sem mert hozzányulni, mert azt hitte, hogy megőrült. Amikor legnagyobb volt a ricsaj, Tim nyugodtan leült az asztalához és még egy üveg sört rendelt.

Senki sem mozdult, csak a bőrig ázott Mr. Bettlehem ment ki csapóajtón. Nyilvánvaló volt, hogy rendőrrélt megy. Mindenki azt várta, hogy az örült fiatal ember most sietve elmenekül. De Tim csak a sörét reklamáta és a lompos ember felé nézett, aki a söntésnél állt és újra elfordította a tekintetét, miközben nagyot rántott a derekára kötött nadrágszíjon.

Bettlehem ur hamar visszaérkezett a rendőrrélt. Már az utcán elmagyarázta, mi történt és a rendőr elővette szolgálati revolverét. Amikor azonban beléptek és a tulajdonos a fiatal Haybodyra mutatott, a rendőr majd elsüllyedt zavarában.

— De uram, — mondta a rendőr Mr. Bettlehemnek — ez a fiatalember nem akart semmi rosszat. Ami kárt okozott, meg fogja fizetni. Fiatal emberek gyakran kirugnak a hámból — mondta a rendőr elnéző mosollyal és eltette a revolverét.

— Nekem eltörte a mutatóujjamat! — kiáltott Gilway ur. — Bocsánatot fog kérni és ki fizeti az orvosi költségeket — felelte a rendőr.

— Ez nem garancia! — kiáltott Mr. Bettlehem. — Ötezer dollár károm van.

— Meg fogja téríteni. Ez az ur Ronald Haybody fia. És garantom, hogy mindent meg fog téríteni — mondta a rendőr önértézetesen. — Csillapodjanak le. — Tessék csendhárítást! letartóztatni! Tanuk vannak.

— Nem lehet mindent csendhárításnak nevezni — mondta szeliden a rendőr. — Biztosan hanyagul szolgáltát ki Haybody urat.

A lompos ember kitágult szemmel nézett Timre. De Tim most újra dühbe gurult, mellbevágta a rendőrt és fizetés nélkül elrohant.

A rendőr keteszen hangon nyugtatta meg a tulajdonost és a vendégeket. A nagy izgalomban észre sem vették, hogy a lompos ember kisorsant az ajtón. Szintén anélkül, hogy fizetett volna. Nem sokkal később a rendőr is távozott, abban a reményben, hogy sikerült elsimitania az elmenteket és holnap dicséretet fog kapni a rendőrfőnöktől rávass és megdöntött eljárásáért.

Eközben Tim már a főtéren járt. A tér közepén állt meg és

felnézett a városházára. Kilenc elsőemeleti ablak sötétlett az üzletek és Abbgate kávéháza felett, a rendőrfőnök, a polgármester és a rendőri hivatalok ablakai. Tim megvárta, amíg a főtéren posztoló rendőr újra felűnik a Száraz Hal irányából. Ugyanekkor meglepődéssel konstátálta, hogy a két méter magas new yorki és Smith pincér is ott állnak a tér szögletében és nyilvánvalóan őt figyelik. Ekkor Tim teátrális mozdulattal elővette a revolverét és nyolc golyót lött ki egymásután, mindegyiket a városháza egy-egy elsőemeleti ablakába. Minden lövés után rettenetes csörömpölés, zuhanás, éktelen lármá hallatszott a nyári éjszondjében. Nagy üvegdarabok este a kövezetre és törtek millió darabra. A kilencedik ablakra már nem maradt golyója Timnek. Nyugodtan eltette a revolverét, szemébe nézett a hajlára rémült rendőrnek, kíváncsi pillantást vetett a tér szögletében ácsorgó Trift felé és nem tulstietős léptekkel hazament. — Ezt csak nem tudják letagadni, — gondolta elégedetten. Három tanu van rá és az egész város látni fogja reggel.

Ujra elfelejtkezett csodálkozni azon, hogy házat zárva találja, holott Trift közvetlenül az ő távozása után kijött az ajtón. Nagyon álmos volt, azonnal lerakta a könyveket az ágyról és elszenderült.

Hajnali félénkykor Trift és a pincér még mindig a főter szögletében álltak és harsogva, hahotázva fogták a hasukat. Széles ajkúdvük volt. Lehet, hogy azért, mert a városháza ablakaiban ekkor már négy munkás dolgozott és szorgalmukból nyilvánvaló volt, hogy reggelre ép ablakok fognak Silver Crack főterére letekinteni.

VIII. FEJEZET.

“A rendőrségnek bűnösökre van szüksége, a polgároknak rendőrségre, a bűnözőknek polgárookra. Ki nek is állna módjában ezt a szép kört megbontani...?” Haybody.

1.

Tim arra ébredt, hogy a nap fejére süt. Azonnal eszébe jutott, hogy az előző este pozdorjává lőtte a városháza ablakait. Most jóleső érzéssel képzelte maga elé az ijedt tömeget, amely csodálkozva szemléli a pusztítást, a fontoskodó esküdteket és a kínosan intézkedő rendőrfőnököt, aki a következő dilemma elé került: ha nem tartóztatja le ifjabb Haybodyt, akkor nem teljesítette szolgálati kötelességét, ha azonban letartóztatja, akkor a város elveszti a vagyont, amely lehetővé tette a polgármester, ügyészek, rendőrség és egyéb magas javadalmazásu tisztségek fenntartását.

Tim Córnera bizta, hogy ezt a dilemmát hogy oldja meg. Mielőtt a másik oldalára fordult volna, a kertészné behozta az újságot. A New York Times hetedik oldalán “Kilkeney” aláírással a következő cikk öltött a szemébe:

Silver Crack harca Tim Haybodyval. Város nem akarja letartóztatni az örökös. Különös háttér.

“Silver Crack egyike a legvagyonosabb városoknak. Vagyonát Ronald Haybodytól, ettől az univerzális zsenitől örökölte. Haybody barátja, Waddewater ügyvéd tanácsára hagyta a városra vagyonát, azonban ragaszkodott ahhoz a megszorításhoz, hogy az örösi vagyon-komplexus, ha a fiatalembert a város vala-

mely bűncselekményért elítéli. A különös végrendelet természetes következménye az lett...”

Tim nem olvasta tovább, mert különös és nyugtalanító gondolata támadt. Végigsimította a homlokát és félretette a lapot, amelyet néhány perc alatt sikerült telefirkálni.

Felugrott. Hiszen ezóta már le kellett volna, hogy tartóztassák! Az összeldőzött ablakokat már hajnalban észrevehették a város urai.

Ruttle Hamford felől teherautók csörögtek egymás után. A hegyekből jöttek ezek minden reggel, a Silver Mountainsben elszórt farmok termékeit szállították a városba.

Tim kilépett a kertajtón és felugrott az egyikre. Ramsay Offerty autójára mindig szívesen ugrott fel, mert szerette az öregget egyenes jelleméért és békés családi életéért, amely példabe-szedszerű volt. — Képzelse, Rám — mondta, miután elhelyezkedett az ülésen, a teljes-kannák előtt, — tegnap kissé felöntöttem a garatra.

— No — mondta Offerty mély, kellemes zengésű hangján — ezt nem hiszem magáról, öcsém. Ha könyvektől be lehetne rugni, akkor nem mondom.

Tim félénk pillantást vetett oldalról az ősz férfi arcára. A volánról spárgán középnagy üveg pálinka lógott. A hegyek közt hideg volt a hajnal és Offerty messze fent lakott.

Tim kérdéses nélkül felemelte az üveget, kicsavarta a dugót és nagyot huzzott a pálinkából. Valami diópálinka volt, jó negyvennyolc fokos.

— Egészségére — mondta Offerty csodálkozva.

— Ha nem hiszi, hogy részeg voltam az éjjel, — mondta Tim büszkén — nézze meg a városháza ablakait. Nullásították lőttem őket.

— Damn — horkant fel Offerty — megbolondult talán? Hiszen azért lecsukják! Tudja, milyen szigorú a bírónk!

— Nekem protekció van — mondta Tim kissé öntelten és balra fordította a fejét, hogy pusztításainak nyomaiban gyönyörködjék.

Nagyot kiáltott.

A városháza ablakai aranyos fényben tükrözték vissza a reggeli napot. Csupa ép ablakból nézett le Silver Crack főterére. — Nem, — csóválta Offerty ősz fejét — nincs ezeknek az ablakoknak semmi bajuk az égvilágon. Még náthájuk sincs. Álmodott maga, öcsém.

Tim, elég udvariatlanul, leugrott a kocsiról és berohant a városháza kapuján, anélkül, hogy köszönt volna Offertynak.

Az őrtálló rendőr feltartóztatatta. — Hova siet, uram?

— Corner rendőrfőnököt keresem.

— Nem ér rá.

— De engem vár. Le akar tartóztatni.

— Most nem fogad.

— Dehogy nem fogad. Én egy ön- és közveszélyes örült vagyok.

A rendőr vállat vont. — Tessék felmenni az emeletre. Hetes ajtó.

Corner előszobájában egy fogalmazó körmölt. Tim belépésekor mintha egy kissé elvigyorgott volna. De rögtön a leg-hivatalosabb ábrázatával fordult Tim felé.

— Mit óhajt? — kérdezte szárazon.

—A rendőrfőnök ural! akarok beszélni. Tartóztassanak le.

— Miért, mit követett el?

— Belőttem a városháza ablakain.

— Talán puha golyókkal lött, — felelte a fogalmazó — mert az az ablakoknak semmi baja nincs.

(Folytatjuk)

Gigászok harca

A Rockefeller bank-érdekelt-ség hadat üzent a Morgan dinasztíának és a körülötte felépített dollár császárságnak.

A világ legnagyobb bankjainak, a Chase National Banknak az elnöke, Mr. Aldrich, “reformokat követel” a congressustól és a kormánytól, amely a bankárok ipari és üzleti kalózkodásait a jövőben meggátolná.

Igaz ugyan, hogy a mult héti a Rockefeller-féle Chase National is bűnös volt a kalózkodásban, de azt mondják erre Aldrichék, hogy a Saulusokból a kereszténység elején Paulusok lettek, a pogányok és a bűnösök megtértek és ma az új evangéliumot a tegnap bűnösai akarják prédikálni.

A magánbankárok (ilyenek a Morganok) idáig betéteket fogadtak el, s ugyanakkor érték-papírokat, államok, iparvállalatok és kereskedelmi vállalatok adósleveleit (bondjait) árulták.

És mert a pénzre szorult iparvállalatok kénytelenek voltak ezekhez a bankárokhoz fordulni, ha adósleveleket akartak eladni a közönségnek, a bankárok mindig visszaéltek a helyzettel.

Csak úgy vettek át adósleveleket egy-egy vállalatból, hogy azt aztán a betevőknek, a közönségnek eladják, ha helyet biztosítottak a számukra az iparvállalat vezetésében.

Igy történt meg, hogy a Morgan bankház partnerjai az ipari és kereskedelmi vállalatok ezreiben bírnak igazgatói tisztséggel és hatalommal, vagyis a félország ipara és kereskedelme a kezükben van.

Hasonlóan jártak el természetesen a többi bankok.

S mert az állami és különösen a nemzeti banktörvények ezt nem engedték, a bankok erre a célra külön trust-kompaniákat szerveztek, amelyek minden részvénye a bankoké volt.

A Chase National Bank, amely ma hangosan követeli a reformot, szintén bűnözőtt, mert az alvállalata révén az ipar és kereskedelmi vállalatok ezreiben bírnak képvisellett és hatalommal.

És mert a végén az összes nagy bankok egy néhány családnak, talán mindössze tizenkét családnak a birtokában vannak, ezek voltak és ezek ma is a korlátlan urai az országnak.

Két éve szenzációt keltett Gerard volt németországi követünk, mikor kijelentette, hogy az ország minden kincse és hatalma tizenkilenc család kezében van, pedig nem mondott semmi új-ságot.

Hogy a bankárok a csápjaikat kiterjeszthessék mindenre, hogy mindent fel tudjanak habzsolni, félre tettek — természetesen — minden tisztességet.

Akinek pénze volt a bankban, azt megkörnyékezték az alvállalataikkal és annak a nyakába részben értékes, részben értéktelen papírokat sóztak. S mert a milliárdokkal rendelkező nagy bankok ajánlottak egy-egy “érték”-papirt, a közönség azt minden esetben gyanútlanul vásárolta.

Mitchell, a második legnagyobb bank kirugott elnöke bevallotta, mert kénytelen volt bevallani a senatus előtt, hogy ezt a helyzetet a legaljasabb csalásra is felhasználták.

Bevallotta például, hogy mikor egy cubai cukorvállalaton a bank huszonötmillió dollárt vesztett, egy új vállalatot szerveztek, amely a rothadt cubai cukor-érdekeltiséget átvette. Az új vállalat papírjait elláták a bank erkölcsi félmjelzésével, azt tehát a gyanútlan közönség megvette.

Bevallotta Mitchell, hogy mikor Peru adósleveleket akart itt eladni, a bankjának a perui képviselő tiltakoztak ez ellen, mert tudták, hogy Peru nem jó a hitelre. A bank az adósleveleket mégis átvette és eladta a közönségnek és bár a bank közel egy-

milliót keresett a perui üzleten, a közönség közel ötvenmilliót elvesztett.

Most tehát Mr. Aldrich, a Rockefeller bankérdekeltiség szószólója azt követeli, hogy legyen vége a kalózkodásnak, Hogy szorítsák meg a bankárok üzlet-körét és akadályozzák meg a jövőben, hogy a betevőket ilyen utakon kifoszthassák.

És az újságok, amelyek természetesen megkapják az utasítást, kapva-kapnak ezen a szenzációs “követelésen”, amelyben a Rockefellerek hadüzenetét látják a Morgan dinasztia ellen.

Nem veszik észre, illetve nem akarják észre venni és különösen nem akarják észre vétetni a közönséggel, hogy a reform-követelés azután, jött, mikor már a Rockefeller bank-érdekeltiség épen úgy kirabolta a közönséget, mint a Morgan bankház és a többi magánbankok.

Mikor már nincs mit lerabolni a mettelenre vetkőztetett polgárságról.

És nem veszik észre, hogy a reform-követelés rossz helyről jön.

Egy régi, nagyon böles közmondás arra tanít bennünket, hogy “vigyázz a görögre, mikor ajándékkal közeledik feléd.”

Ez jut eszünkbe, mikor a világ legnagyobb anbkjának az elnöke közeledik a néphez aján-dékkal, reformokkal, amely a bankárok és bankok ellen védelmezné a közönséget.

Vigyázzunk a bankárok kezeire, mikor ők hozzák nekünk a reformot, mert abban semmi közönszóni valót nem fogunk majd találni.

A Rockefeller hadüzenet nem azt jelenti, hogy Mr. Aldrich megszánta a kifosztott közönséget, vagy hogy vissza akarná adni valamilyen formában azokat a százmilliókat, amelyeket a saját banküzletei révén elvesztett a polgárság.

Az egész hadüzenet csak azt mutatja, hogy a Rockefeller gang okosabb a többinél és meg akarja az eseményeket előzni.

Mindenki tudja, a gyerekek is tudják, a verebek is csiripelik, hogy bank-reformok lesznek az országban.

A mililárdokig kifosztott nép legalább némi biztosítékot követel a jövőre és ha már a bankár urakkal nem is bának el úgy, ahogy azt sok helyen megérdemelnék, legalább a jövőben akarja a kalózkodásokat mérsékelni.

Mindenki tudja, hogy a kifosztott, tönkre tett, levetkőztetett nép nem fog megnyugodni, amíg megfelelő reformokat nem kap, és ez az oka annak, hogy a Ro-

ckefeller gang a helyzet magaslatára emelkedve, maga követeli hangosan a reformot. Mint amikor a tolvaj kiabál a tolvajok ellen a leghangosabban.

Lehetséges, hogy Rockefellerék a Morgan dinasztíával is szeretnének leszámolni, nincs kizárva, hogy szeretnék a magánbankárokat megfojtani, de nem ez a Mr. Aldrich hirtelen reform-törekvésének a főcélja.

Egyszerűen arról van szó, hogy a Rockefeller gangnek van esze és a falon lévő írást elolvasták. Tudják, hogy súlyos bank-reformok következnek és — ők szeretnék a reformokat megcsinálni.

Vagy legalább bábáskodni szeretnének, mikor azt a congressus megcsinálja.

A reformok alkalmassak lesznek majd arra, hogy a népet a biztonság érzésébe ringassák és a kifosztott elégedetlenkedők szá-ját betömjék.

Más eredménye azonban nem lesz a dolognak.

E sorok írója látott már ilyen reform-törekvést és látott már reformot.

E sorok írója emlékszik rá, mikor az ország volt már egyszer így kifosztva, s mikor az ország legnagyobb hatalmát, az akkori Morgant (a jelenlegi atyját) beidézte a senatus bizottsága.

Akkor nem állt messze Morgan és a többi bankárok, hogy az elkecseregett tömeg egy pár bankárt felhuzzon a lámpavasra.

Csináltak reformokat, megcsináltak nemsokkal később a Federal Reserve Bankot és legalább azokban biztonságban érezte magát a közönség.

Mit értünk el a reformmal?

A Federal Reserve detroit-i bankjai összeomlottak, s a bankárok heteken át olyan merészen, olyan vakmerően és olyan hideg szemtelenséggel és pófát-lansággal hazudtak a kifosztott

betevőknek, hogy csupán azért érdemelte tiz-husz évi börtönt valamennyi.

A bankárok azonban nem mennek majd a börtönbe és ha bemennének, az nem adná vissza Detroit koldussá tett népének a pénzt és a vagyonát, ahogy ezer más városban nem adta.

Pedig mikoriban az öreg Morgant vallatták, akkor úgy érezte a nép, azt mondták a törvényhozók, kórusban hazudták az újságok, hogy most egyszer és mindenkorra elbántak a bankárokkal.

Nem a bankokat és a bankárokat kellene itt reformálni, hanem az egész gazdasági felfogást. Mikor egy bankot a bankár ur megrothaszt, a kormány átveszi a bankot, hogy felszámolja.

Vegyen át a kormány minden bankot az országban, ne legyen itt több bank, mint a posta bankja és akkor nem lesz szükség reformra. Mert akkor nem fognak a bankok megbukni, akkor a bankárok nem tudják kifosztani ezt az egész országot.

Ezt akarja Mr. Aldrich elkerülni, ilyenfajta követelésnek akarják utját állni és ezért hazudják az újságok most az országnak, hogy a gigászok össze veszték, hogy az ország két leghatalmasabb ura szemben áll egymással.

Komédia az egész marakodás, amelyhez a belepti díjat a nagyközönség fogja még egyszer megfizetni.

Ne Aldrich követelje és ne ő szabja meg a reformokat, hanem a kormány lökje félre a crook bankárokat az utból és vegyen minden egyes bankot a kezébe.

Ez lenne az igazi reform, ezt azonban a bankárok, az Aldrichok, a Rockefellerek meg fogják gátolni. Mert Aldrich és Rockefeller nem reformálni akarja a bankrendszert, hanem meg akarja menteni újabb évtizedekre a kapitalizmus mai rothadt rend-lenségál hazudtak a kifosztott

ISMÉT MEGJELENT
AZ 1933-IK ÉVRE SZÓLÓ

KÁLLAY ÁRJEGYZÉK

INGYEN KÜLDÜNK BÁRKINEK

Ebben a gazdagon illusztrált árjegyzékben megtalálja az olvasó a gazdasági és konyhakerti növények, virágok, diszbokrok, rózsabokrok és díszfák gyümölcsfák leírását, sok esetben képet is, amelyek kaphatók kereskedelmi kérészetünkben.

Ajánljuk mindennemű

Gazdasági, Konyhakerti és Virágmagvainkat, ugyszintén Gyümölcsfáinkat, Diszfáinkat, Diszbokrainkat s felhívjuk a figyelmét gyönyörű folyton virágzó két éves Bokor és Magastörzsű Rózsáinkra.

Irjon Ön is egy ingyenes példányért az alábbi címre

THE KALLAY BROS. CO.

A-3 PAINESVILLE, OHIO

AKINEK AZ ARCA PATTANÁSSAL, KIÜTÉSSEL VAN TELE

Maradjon Otthon

mert az emberek félnek a tisztátalan arcu nőtől és férfítől.

Vagy használjon

Dr. Bolgár-féle valódi

Liliom Krémet

mely megtisztítja a pattanásokat, szeplőt és májfoltot, eltünteti a ráncokat, arcának természetes üdéséget, tisztaságot, fiatalos kinézet és szépséget ad. Egy tégely Liliom Crém és a hozzávaló Liliom Szappan \$1.00. A LILIAM CSOKOR tartalmazza a szépségápolás összes szükséges szereit és pedig a Liliom Crémet, Liliom Szappant, Liliom Tejet és Liliom Pudert. Az egész csokor ára \$2.10.

A valódit csak e cimen rendelheti:

VÖRÖS KERESZT PATIKA

12302 BUCKEYE RD.

CLEVELAND, OHIO

HETISZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

a kinnlevőségeket fokozott gyorsasággal hajtják be s ez sok kismert fog tönkre tenni.

Mindez azonban azt jelenti, hogy siettetik a likvidálást és előbb kezdődik meg a rekonstrukció munkája.

A BANKZÁRLAT ÉS ANNAK

kiszámíthatatlan következményei természetesen megbénítottak mindent a múlt héten az országban. Nem túlzás azt állítani, hogy legalább huszonöt millió ember volt munka nélkül, a múlt héten, de a héten már az üzemet sok helyen újra felvették.

A bankzárások nem csak azt jelentik, hogy a cégek forgótőkéje megbénul, hanem azt is, hogy minden cégnek félnie kell, hogy az üzletfeleit mennyiben sújtja a bankzárlat.

A hónap végére már valószínűleg tisztában lesznek a helyzettel s dolgoztatni fognak mindazok a cégek, amelyek a jelenlegi viszonyok közt üzemből tudtak maradni idáig.

Igaz, hogy ezután várható még a vasutak és a nagyobb ipari üzemek részleges csődje, ez azonban magát az üzemet nem érinti, mert ez csak azt fogja jelenteni, hogy a vállalatok tartozásait (bondjait) bizonyos arányban leszállítják.

Példa erre a Studebaker autógyár, amely receivereket kért a múlt héten, de amely megmarad üzemből.

A LEGSÜLYOSABBAN VOLT

érezhető a gazdasági krízis a nehéz iparban, amelynek az üzem lecsökkent tizenegy százalékra. Az autógyárak a rendelkezéseket nagyrészt törölték, mert azok is nagyrészt lezártak.

Az autógyárak azonban a héten újra hozzáláttnak a munkához, acél rendeléseiket újra leadták és erre a hétre a nehéz ipar már legalább tizenhatszáz százalékos üzemmel fog dolgozni.

Feltehetjük, hogy a nehéz ipar a legsúlyosabb napjait már átélte és hogy mostantól kezdve állandó üzem-emelkedésről fognak beszámolni. Még abban az esetben is, ha egy-egy kisebb független acél-vállalat esetleg kiengedést fog a hitelzőkkel keresni.

A vasutak forgalma természetesen szintén alacsony volt a múlt héten és általában csökkenő forgalomról számoltak be minden vonalon. Minthogy azonban ez a hirtelen csökkenés mind a bankzárlatok miatt történt, az nem a tényleges gazdasági helyzetet, hanem a krízis változó pontját jelenti.

AZ ÁRAK EMELKEDESE

csak részben volt indokolt a múlt héten és az indokolatlan áremelkedések már megszűntek.

A sertés és a buza árak valamivel ismét lecsusztak, de elhettünk rá készülvé, hogy mostantól aratásig állandóan emelkednek a termény árak, miután a szükséges farm-reformokat valamilyen formában meghozzák.

A gyapot ára emelkedett a leg-szenzációsabban, félni lehet azonban, hogy az valamivel ismét lecsusztik.

A réz, vas, papír és ólom árak emelkedtek, amint hogy minden nyerstermény árát emelték. Nem azért, mert arra a piac jogot adna, hanem azért, mert várják az infláció (pénzfelhígítás) elmaradhatatlan hatását.

Sajnos, nem emelkedett még a munkabér, bár ha a pénz értéke csökken, akkor a munkabéreket is kellene emelni.

Az új deal csak akkor lesz igazságos, ha a kormány bizonyos nyomást fog gyakorolni a munkaadókra, hogy a munkabéreket a drágaság emelkedésével arányban haladéknál szintén emeljék.

AMILYEN DICSÉRETES

gyorsasággal dolgozik egyelőre a congressus, olyan fejvesztést és kapkodást látunk az egyes államok törvényhozásaiban, szer- te az országban.

Az állami törvényhozások meg lehetős alacsony szellemi színvonalra és az alsóházakban ülő, leginkább farmer-képviselők kép- telenek a pénzügyi és gazdasági helyzet problémáival a kellő gyorsasággal megküzdéni.

Az államoknak nem áll módjukban az sem, hogy pénzfelhígítási műveletekkel segítsenek magukon és kétségbeesve kapkodnak, hogy a folyton emelkedő kiadásokat miféle adóbevételekkel pótolják.

Sok helyen forgalmi adót vezetnek be, mert itt lehet a leggyorsabban megfelelő jövedelmet találni, ahelyett, hogy az államok és megyék kiadásait igye- kezzenék erőlyes kezekkel levágni.

Ugyancsak ilyen állapotokat látunk a városok adminisztrációjánál, amelyeket szintén nem akarnak megkönnyíteni azzal, hogy a felesleges kiadásokat le- vágják.

MÉG MINDIG NINCS

elintézve a nagyvárosok polgármestereinek az a kérése, hogy moratoriumot adjanak a városi kötvények megfizetésére, ami elől pedig nem lehet kitérni.

Természetesen nagyon súlyos és nehéz a probléma, mert a városok adóslevelei (bondjai) leg-

inkább bankoknál és biztosító társaságoknál vannak s ezek nem tudnak a kamatjöveteleiről egészen lemondani. Valószínű, hogy találnak majd megoldást olyan formán, hogy a régi adóslevelek helyett alacsonyabb kamatlábbal új adósleveleket adnak ki.

A biztosító társaságok kénytelenek voltak (állami rendelkezé- re) a kötvényekre ígért kölcsönöket megtagadni és nem szabad többé osztalékokat adniuk, amíg a jelenlegi krízis nem ér véget.

A biztosító társaságok vagyona szintén be van fektetve értékpapirokban és ingatlanokban le- vő kölcsönökben és a veszteségeket elkerülni azok sem fogják. A veszteségek azonban nem lesznek nagyon súlyosak és ha egy pár évig nem adnak osztalé- kot, azokat behozzák.

Az a tény, hogy kölcsönöket nem folyósítanak, szintén megerősíti a társaságokat és így a kötvények tulajdonosainak nem kell aggodni.

Többen irtak hozzám, hogy a jelenlegi viszonyok mellett érdemes-e a biztosításokat fizetni s e helyen akarom megadni a választ, hogy a biztosító társasá- gok erősek, azok nem fognak válságba jutni s a kötvényeket nem érdemes senkinek feladni.

EURÓPÁBAN IZGATOTT

napokat éltek a múlt héten és az izgalom még egyáltalán nem ért véget.

Hitler németországi győzelme a revízió kérdését aktuálissá teszi és az elől nem lehet többé kitérni.

Ha nem lesz teljes politikai revízió, akkor részleges revízió lesz és a katonai pontokon kívül esetleg a keleti német határok ügye, nyer elintézés.

MacDonald szenzációssá fújt terv papíron most egyenlőséget ígér a németeknek és ha azt Olaszország is el fogja fogadni, a németek kénytelenek lesznek egyelőre ennyi engedménnyel be- érni.

Ha Hitler nem engedelmeskedne Mussolininak sem, akkor hatalmának napjai meg vannak számlálva, mert Olaszország támogatása nélkül képtelen az európai helyzetet felborítani. Már pedig ha lényeges revíziós eredményeket képtelen lesz elérni, akkor a német nemzet nem fogja Hitler uralmát eltűrni.

NÉMETORSZÁGBAN OLYAN

elviselhetetlen fehér terror van, amilyen talán Magyarországon sem volt, mikor még a különböző felelőtlen alakulatokat nem fékezte meg a Bethlen kormány. Magyarországon akkor érthető volt a felfordulás, mert a veszített háborún kívül a bolshevik rendszer felhalmozott indulatait is likvidálni kellett a nemzetnek, de a német birodalomban a ter- rort lehetetlen megérteni.

Fékevesztett barbársággal veti magát a Hitler frakció csőcselék- része a radikális elemekre, és a kommunistákat, meg szocialistá- kat tömegesen fogdossák össze, hogy a foglyokat leirhatatlan bar- barizmussal halálra kinnözzák.

Mint hogy azonban tőlük rabolni nem tudnak, a Hitler gang a zsidókra is rávetette magát, akiket nemcsak elfognak és kínoznak, hanem elsősorban ki is rabolnak.

A Hitler kormány ezt a cári Oroszországra emlékeztető brutalitást azzal akarja elkendőzni, hogy intézményes antiszemitiz- must is csinálnak, és a zsidó val- lásu orvosokat, ügyvédek stb. a gyakorlatlót eltiltják.

A DIKTÁTOR MINDEN

kérő szava képtelen rá, hogy a zabolát vesztett csőcselék rab- lását és gyilkosságait megfékez-

ze, és Európa attól fél, hogy Németországban polgárháborút idéz fel a fékevesztett fehér ter- ror.

Hitler éveken át harcot ígért, harcot hirdetett, és a német nem- zetnek azt ígérte, hogy Versail- les bilincseit leveri a testéről.

Most azonban azt látja, hogy sokkal könnyebb a fegyvertelen kommunistákkal, meg a gazda- gabb zsidókkal, mint az alapo- san felfegyverkezett lengyelek- kel és franciákkal elbánni, most tehát a csőcselék erre a frontra tolongott.

Ha a szövetségesek hajlandók sürgös revízióra, akkor a német nemzet mindezt egy ideig eltűri, ha azonban gyors revízió nem lesz, akkor Hitlernek az uralmá- addig sem tart, amíg az ujonnan kitérített császári lobogót meg fogja az új német nemzedék is- merni.

A jelenlegi viszonyok közt Németország amugy is gyenge hítele erős rázkódtatásnak van kitéve és a diktátor csakhamar tapasztalni fogja, hogy egy fegy- vertelen nemzet nem tud szem- be szállni az egész világgal.

FRANCIAORSZÁGBAN CSAK

most kezdik a depressziót isten- igazában érezni, és az egyre rosz- szabodó gazdasági viszonyok közt igazán nem örülnek annak a lehetőségnek, hogy Németor- szág esetleg háborúba sodorja a világot.

Eszeveszetten próbálkoznak, hogy Angliát és az Egyesült Államokat közelebbi barátságra hangolják, de még mindig nem gondolnak arra, hogy a fegyver- kezést úgy otthon, mint a vazal- lus államokban csökkentse.

Ha a franciák nem hajlandók lényeges engedményeket tenni a német nemzetnek, akkor Musso- linivel kell sürgős megegyezést találni, ami szintén nem könnyű.

És egy ilyen megegyezés any- nyira megerősítene Olaszorszá- gát, hogy öt év múlva, mikor a most tervezett "fegyverkezési holiday" lejárna, egy nagyon ha- talmas országgal kell nekik szá- molni.

Ugy Franciaországban, mint az egész Európában ijedten há- borúról beszéltek a múlt héten, komoly emberek azonban nem hi- hetik, hogy Európában bárki fel- merje horitani a békességet je- lenleg.

ANGLIA KORMÁNYA MOST

közölte azokat az engedmé- nyeket, amelyekre Indiában haj- landó, de amelyek a hindukat kielégíteni nem fogják.

Valószínű, hogy Indiában újabb zavargások törnek ki a közeli hetekben, s nem lehetetlen, hogy még ebben az évben ott is su- lyos helyzettel álnak szemben a megszálló fehérek.

Irországgal is baj van, mert az új kormány el van tökéltve rá, hogy teljes gazdasági függet- lenséget épít ki, amely előké- szíti azt a politikai független- séget, amely szándéka a kor- mányának.

A gazdasági helyzet különben Angliában sem javul, és a nyá- ri konferenciától várják, hogy a világ-depressziót enyhítse.

Az angol ipar egyébként fel- lélegzett a múlt héten, mikor látták, hogy nálunk megmaradt az aranyvaluta, és így a világ- piacon nem kell félniök egy ol- csó amerikai dollártól.

A KIS ANTÁNT RETTEGVE

várja, hogy lesz-e revízió és ha nem lesz, miképpen fogják an- nak utját állni a hatalmak. Ha Franciaország revízió helyett Olaszországgal keres megegye- zést, akkor annak az árát Jugo- slávia fogja megadni.

Különben a gazdasági és poli- tikai viszonyok a kis antant ősz- szes államaiban épen olyan bor- zalmasak, mint a legyőzött álla- mokban.

Romániában statárium van és

a gazdasági helyzet teljesen át- van rothadva.

Jugoszláviában állandóan far- kas szemek néznek a horvátok a szerbekkel, és nem enyhíti a helyzetet, hogy az Szerb egy- ház mindent elkövet a római ka- tholikusok üldözésére. A múlt héten pl. a jezsuitákat tiltották ki a szerb királyság területéről, hogy a horvátokat így is üldöz- zék.

Ausztriában a politikai helyzet feszült, mert a hitleristák óráról- órára puccsra készülnek, amit azonban Bécs szocialista munká- sága nem fog eltűrni.

Különböző ismét pénzügyi ba- jok vannak az országban, és a kormány a héten újra kénytelen volt a bankok segítségére siet- ni.

LATIN AMERIKÁBAN UJ

helyzet állt elő a múlt héten. A Nemzetek Ligája úgy döntött a Peru-Colombia kérdésben,

hogy a háborus helyzetért Peru felelős, és arra utasították, hogy adja át a vitás Leticiát Colom- biának. — Egyelőre nem lehet tudni, hogy Peru hajlandó-e ezt megtenni, és hogy a kormány meg tudja-e ezt tenni anélkül, hogy eltaszítanak a helyéről.

A Chaco fronton a múlt hé- ten Bolívia lényeges győzelme- ket aratott, és azt hiszik, hogy ha ilyen arányban győznek to- vább is, akkor a véres háboru néhány hónap alatt be lesz fe- jezve.

Nem ilyen biztató a helyzet Cubában, ahol most már a for- radalmi elemek a külföldi va-

gyonokra, a külföldi vállalatok- ra törnek, hogy a külföld beavat- kozását kikényszerítsék.

A politikai gyilkosságok és elfogatások egyre fokozódnak, s ma már nem is lehet tudni, hogy hetenkint hány áldozata van a diktátor uralmának.

Kétségtelen, hogy előbb-utóbb bele kell az Egyesült Államok- nak avatkozni a dologba, ha nem erősebben, akkor legalább annyiban, hogy Machadotól az erkölcsi támogatást megvonják.

A TÁVOL KELETEN EGYENLŐRE

kisebb arányban folyik a vé- rengzés, mert a kinaik le vannak gázolva. Minden jel arra mutat azonban, hogy Japán a hódítá- sait nem fejezte be és nem akar jeholi babéraitra leülni.

Ha a jelek nem csálnak, ak- kor Japán a hajdani főváros (Pe- king—Peiping) ellen vonul, és az egész Észak-Kínát megszáll- ja.

Nem mondták azonban még ki az utolsó szót a fehér hatalmak sem, s különösen nem mondták ki akkor, ha az orosz kormány és az amerikai kormány közös

bázist találnak.

Egyelőre minden fehér ha- talomnak más gondja van, mint- hogy Japán ellen megtörtöl intéz- kedéseket alkalmazzanak, de mi- re az Egyesült Államok Európa tartozásait elengedi, akkorra Ja- pánban be fogják hajtani az en- gedékenységet árát valamilyen for- mában.

Európa csak úgy kaphat tőlünk lényeges engedményt, ha ragasz- kodnak a Liga határozatához és Manchuria meg Jehol megszállá- sát elismerni nem fogják.

AZ AMERIKAI MAGYARSÁGOT

nagyon súlyosan érintette a bankválság. Különös megrázkó- datást szenvednek abban a két városban, amelyekben a legna- gyobb magyar kolóniák vannak elhelyezkedve, Detroitban és Cle- velandban.

A clevelandi Union Trust vál- sága az egész clevelandi magyar kolóniát fokozott mértékben érin- ti, mert a magyarok kilencven százaléka ebben a bankban tar- totta a pénzét, amelynek egy je-

(Folytatás a 8-ik oldalon)

MAGYARORSZÁGBA

HAMBURGON KERESZTÜL
Külföldi elhelyezés és ellátás minden osztályon
...Indulás New Yorkból hetenként...Közvet-
len és gyors vasúti összeköttetés Hamburgból
MÉRSELT ÁRAK
Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök, vagy a
HAMBURG-AMERICAN LINE
1223 Washington Blvd. Detroit, Mich.

A VESE

a test szűrő és tisztító telepe, tehát a test legfontosabb része, ha az nincs rendben, nem lehet egészséges, ha rendben tartja UROSOL-al, ne migen lehet beteg. — A vesebaj jelenségei: Gyenge látóképesség, ingerlékenység, rövid lélegzés, változó étvágy, álmatlanság, idegesség, kevés és forró vize-
lés, éles fájás az ágyékban vagy derékban, duzzadt alsó szemek, gyakori fő-
fájás, dagadt láb s heves szívdobogás. Mindezen bajok onnan származnak,
hogy a testben, a vérében s a csontok közt sok húgsav rakódik le s az nem
tud eltávolítani a testből, innen támad minden fájdalom a csontok között s a
köszvényes, csúszos fájdalom. Az

kizavarja mind a rossz savakat a testből, kitisztítja a szervezetet, miáltal új
erőt ad a szenvedőnek. Elgyengült férfiaknak új férfierőt ad, nőknek, akik
rendetlen havi tisztulásban szenvednek, megbecsülhetetlen.

EGY DOBOZ 1 DOLLÁR. HAT DOBOZ 5 DOLLÁR.
RÉGI ÉS SÜLYOS ESTEKNÉL 6 DOBOZ EGY TELJES KURA

GREINER Szentháromság Fogyógyyszertára

8902 BUCKEYE ROAD

CLEVELAND, OHIO

RENDELÉSNÉL VÁGJA KI EZT A SZELVÉNYT

SZENTHÁROMSÁG FÖGYÓGYSZERTÁR 8902 Buckeye Road Cleveland, Ohio	
Mellékelek	dollárt, amelynek ellenében kérem, szíveskedjenek részemre
Név	doboz Urosol küldeni.
Box	
Állam	
Helység	

PEDLOW KAPITÁNY TAVASZI SZERETETCSOMAG

szállítmánya a "Saturnia" szeretethajón ápr. 12-én indul
Címzési MINTA
From: (Írja ide az ön nevét és címét)
For: (Írja ide az óhazai rokon nevét és címét)
(Lent a jobb sarokban ez írandó)
CAPT. JAMES G. PEDLOW
1505 1st Avenue
NEW YORK, N. Y.

Negyven fonton felül minden font külön 10 cent
A csomagot erős zsákba kell varrni, kötéllal átkötni és tintával vagy
tintaceruával címezni. Védőkiele adják azt csomagjaikat a helybeli gyűj-
tőállomáson. Ahol nincs gyűjtőállomás, onnan küldjék csomagjaikat a
new yorki főraktárba postán vagy American Express utján. Ugyan-
kor külön levélben beküldendő a csomag szállítási díja is money or-
derrel vagy készpénzben. — Készpénzt csak ajánlott levélben küldjön.
A new yorki főraktár címe:

Capt. JAMES G. PEDLOW, 1505 First Ave., New York

A FOGADÁS

vagy

Két Arany Tollu Jómadár

Amerikai Magyar Regény

Irtá: Szentimrei Mártha

(I oltatás)

Égen és földön semmi se adott neki enyhülést, mindössze abban az egyben keresett vigasztalást, hogy neki mérnek fertálykor, ha nem is bir dolgozni. Lidi hűségesen ápolta édesapját, meg a kis Lina is, bár nagyapja volt az egyetlen, aki durva szavakkal illette. És mikor üttött az öregbérés utolsó órája s felravatalozták, egyre sikoltotta: Nagyapám! Nagyapám!

Jámor Flóris kézenfogta, magával vitte lakásába. Csak erőszakkal lehetett. Ott-hon az ölébe ültette, simogatta.

— Ne sirj, bogaram. Nagyapád márnem kél fel, hasztalan szölogatod, de itt vagyok én. Tudod, ki vagyok én?

— Tudom! — emelte rá könnyes szemét Linus. — Az ur, a mi parancsolónk.

— Sokszor mondtam már, hogy neked nem vagyok ur, hanem az édesapád.

Linus fejét rázta.

— Nem hiszed?

— Nem. Csak bolondd akar tenni.... mindig.

— Mért nem hiszed? Anyád tiltotta meg, hogy apádnak szólíts?

— Anyám arra tanított, hogy mindent megtegyek, amit az ur parancsol.

— Hát akkor?

— Csak én azt gondolom, akinek apja, anyja van, azok együtt laknak. Mink pedig ott vagyunk a béresházban.

Jámor Flóris némán simogatta Linus haját. Kérges szíve körül mozgolódott valami. Arra gondolt, hogy gyermekeit törvényesíteni kellene, ha meg is haragszik a vármegyei főszámvéző gögös felesége. És Lidit, meg a gyerekeket a temetés után beköltözteti magához.

Gondolt rá, de nem tette meg. Hatvan éves emberek akkor se szeretnek életberendezésükön változtatni, ha nem is különöcök. Ami addig jó volt, azután is jó. Nehéz is lenne Lidit rávenni, hiszen mindig elbujt, mikor huga a tanyában időzött. Egyszer beszélt vele s akkor nagyon rápirított. Nem volt joga hozzá, ha az asszonyok nem kérdik, mihez van joguk? És egyetlen hugát csak nem tilthatja ki az ősi házból? Majd ha Linus megnő, megért mindent.

Két év mulva Jámor Flóris Pestre készülődött.

— Hozok nektek új ruhát, könyveket, meg gramofont, amire táncolhattok! — ígérte gyermekeinek. Azok illedelmesen kezét csókoltak neki.

— Hát te, Lidi, mit kívánnál?

— Jöjjön haza szerencsével! — szölt Lidi.

Hanem épen ez a szerény kívánsága nem teljesült. Jámor helyett csak egy sürgöny jött az ispánnak s abban csak annyi állott, hogy Jámor Flóris meghalt.

Az ispán ezt megmondta Lidinek, de nem vitte magával a temetésre. Eleinte azt suttogták a tanyában, hogy valami büntény történt, de az nem volt igaz. Hazatértekor elmondta az ispán, hogy Jámor Flóris a vendéglőben hirtelen betegedett meg, éjjel. Az orvos — aki kéznél volt, mint a szálloda egyik vendége — kijelentette, hogy azonnali operáció szükséges. Telefonált a mentőknek s Jámor Flóris a mentők autójából egyenesen a műtőasztalra került, miután a klinikai főorvos szintén vakbélgyulladást állapított meg. Mi történt, mi nem, csak Isten tudja, aki számon tartja azokat az eseteket, mikor a beteg a műtőasztalon leheli ki lelkét. Meghalt s huga úgy rendelkezett, hogy Pesten temessék el.

Lidi zokogva hallgatta az ispán beszédét s szorosan fogta gyermekei kezét, akik már nem számíthattak az "ur" oltalmára.

A cselédasszonyokban, mialatt sopánkodtak az ur hirtelen halálán, egyidejűleg felszabadult a hosszú évek óta magukba fojtott irigység és rosszindulat, menten kiömlött, mint a tulságosan teli moslékos dézsa tartalma.

— Sirhatsz, Lidi... sirhatsz... kifele áll már a te szekered rudja a tanyából.

— Farsang után jön a böjt — tódította a másik.

— Nehéz lesz ezután, mert könnyen ke-restél idáig.

— Másik urral már bajos lesz kikezdeni, mert eljárt feletted az idő, de senki se kötötte be tisztességgel a fejedet.

— Nő már a lánya, majd folytatja, amit az anyja elkezdett.

— Fogják be a szájukat! — csattant fel Lidi. — Engem marhatnak, de ártatlan árvaímat ne bántsák.

— No né... milyen hatalmas! Hanem ki ad rád valamit ezután? Nem mehetsz már árulkodni ránk — nincs kihez.

— Megkontyolunk, ha meg nem huzod magadat!

— Azt próbálják meg! — kiáltotta el magát Józsi, aki addig csak nézett, tágranyit szemmel. Tizenkétévesztendő észével nem tudta felfogni, hogy mi üttött egyszerre ezekhez az asszonyokhoz, akik anyjának mindig csak hízelkedtek. — Azt próbálják meg! Nekem is van két öklöm!

Dühösen rázta ökleit a szájakodó asszonyok felé.

— Téged elnápápolunk, te uri fattyu! — kiáltotta Hanákné, a csösz felesége, aki előtte való nap addig cirógatta Józsit, míg a szép gummilabdáját elcsalta tőle a saját fiának.

Józsinak először vágta arcába a "fattyu" szót s ha valódi értelmét még nem is fogta fel, tudta, hogy megbélyegző. Neki akart menni Hanáknénak s bizony elhasadt volna a szoknyája, ha Lidi meg nem fogja szinte emberfeletti erővel dühtől remegő fiának kezét. Huzta magával, Linust is. Bereteszelte magukra az ajtót. Az asszonyok pedig odaálltak az ablak alá s olyan nagyon beleizeledtek a beszélgetésbe, hogy Lidi egy félóra leforgása alatt végighallgathatta, mit vétett, mióta felcseperedett. És mennyire utálták mindig, apjával együtt, aki a "haszonért" behunyta a szemét.

— Az ur huga, a nagyságos asszony kiszóratja őket a tanyából; mint a pelyvát! — látott a jövendőbe a kondásné.

Lidi a lánán ült a konyhában, simogatta hozzá buvó gyermekeit és halkan, tört hangon felett a kérdésre, melyet rémült tekintetükből kiolvasott.

— Ne féljetek, édes báránykáim, nem sokáig leszünk itt senkinek a szemében száka. Elmegyünk s ha meg is halt szegény "ur", megélünk abból a földcskéből, amit ránk íratott.

Még azon az éjszakán becsomagolt Lidi, másnap pedig begyalogolt a szomszéd faluba s ott vett ki lakást. Tudta, hogy Herkóé, az özvegy molnáré üresen áll, mert ő künn lakik a malomban. Gyermekeit magával vitte, már az iskolába se merte küldeni őket. Visszatérőben beszölt az ispánhoz, aki nem volt ugyan valami vajszívü ember, de mégse olyan vérese-termesztü, mint az asszonyok, kik megtámadták.

— Kérem, ispán ur, nem akarok tovább itt senkit se botránkoztatni... elmegyek... Legyen szíves, segítsen meg egy fuvarral.

Az ispán kifele nézett a ködbe, talán annak a különöc férfinak az alakja mosódott el benne, aki nemrég még ehhez az asszonyhoz tartozott.

— Nagyon sietsz, Lidi! Felőlem akár mindig itt lehetnél, de azért nem beszéllek rá a maradásra. A nagyságos főszámvévné örökölt itt mindent s mig ő-elő nem jön, én felelek neki az ur minden ingóságáért. Így azt se mondhatom, hogy válassz valami emléket a szobájából. Nem igazság... de törvény szerint téged semmi se illet meg. Hanem.

afelöl légy nyugodt, amit Jámor ur életében rád íratott, azt tőled senki se perelheti el. És májd tétetek fel annyi kenyérnek valót, meg krumplit az ökörszekérre, amennyivel kitelelhetés. Majd megmondom az öreg Csorbának, hogy akkor fogjon be, mikor a többi asszony már föltre huzta a dunyhát. Jó lesz?

— Alálassan köszönöm a tekintetes ispán ur szívességét, — mondta Lidi olyan szelid, megadóan, ahogy csak vezekelni kész asszonyok tudnak. — Isten áldja meg minden jóval!

Az ispán kezét nyujtott neki.

— Téged is, galambom! Sok szerencsét a faluban! Aztán ha idő multán násznagyra lesz szükséged, csek nekem szólj!

Lidi önkéntelenül védőleg tartotta karjait gyermekei elé.

— Vétkeznek, ha árvaímat mostoha apa keze alá adnám.

— No-no! Azzal meg magad ellen vétkeznél, ha támasz nélkül hervadoznál, mint a karó nélkül maradt rózsa.

Lidi máskor szégyenlősen elmosolyodott volna hasonló beszédre. De akkor csak lehajította fejét, nem mosolygott. Nem illett volna... gyászkezdőben. Mert ilyenek bekötötte saját fejét, meg a Linusét is. Hiszen az ur volt az apja, ha nem is törvény szerint.

A gyermekek kezét csókoltak az ispánnak, ő megcsimogatta fejüket. Elbucsuztak. Csak tőle... mástól senkitől. Mikor aztán a cselédházak minden ablaka elsőtt, ökörszekér állt meg Lidi ajtaja előtt. A nehéz állatok nesztelenül léptek a homokban, csak a jármuk zörgött kissé. Két kisbéres kihordta Lidi butorait. Nem sok volt. Legtöbb emelni való a fehérművel szinig télt lánán volt, de a két suhanc jó szívvel cipelte: ők sajnálták Lidi nénit, aki sokszor dugott nekik egy-egy jó falatot. Az öreg béres szunyókált, míg felpakoltak. Aztán leszállt. Vezette az ökröket, hogy ne kelljen kiabálnia. Lidi gyermekeivel ment a szekér után. A tele hold világosságot hintett utjukra, az akácák zugattak utánuk lombjaikat az éjszakai szélben.

Mentek. Mindenki tudja, hova indul... de csak Isten tudja, végül hová érkezik meg.

Lidi elhelyezkedett a bérelt lakásban, kicsinosította. A gyermekeket beadta a falusi iskolába. Józsi imár a hatodik osztályba járt, Lina a negyedikbe. Mindketten sokat tudtak vezérekről, fejedelmekről, jó és rossz királyokról — törököver Hunyadi Jánosról s a 48-as hős honvédekről. S esténként együtt énekelték a magyar himnuszot. Gyerekek vol-

tak, hamar megszokták a falut, az iskolát, új pajtáikat.

Lidi megtakarított pénzét bevitte a szomszéd város bankjába. Azt a pénzt, amit 15 hold földje után fizetett bérője. Mig Jámor Flóris élt, ahhoz ritkán nyult. Most még jobban vigyázott kincsére, mert nagy elhatározást forgatott fejében s mikor végkép megértelte, irt Anna nénjének. Megírta az "ur" hirtelen halálát s minden következményét.

— Most aztán szabad vagyok, édes nénem... szabad is, árva is. A szabadságomnak nem tudok örülni, az árvaságomat nagyon erzem. Vágyakozom utánad, édes nénem, meg a sógor után. És mivel Józsi még soká lesz legény, jónak látnám, ha eladnám a földet s kimenénnék hozzátok. Ott a gyerekeket kitaníttatnám valamire s mindenben a tanácsotok után indulnék. Felelj nemsokára, édes Annám!

Mielőtt ezt a levelet postára tette, megkérdezte gyermekeitől:

— Elmenjünk-e Anna nénihez Amerikába?

Ők nem ismerték Anna nénit... de ver-senyt kiabáltak: igen, igen, igen!

Mert hát van-e olyan gyermek a világon, aki nem-mel felelné, mikor arról van szó, hogy van-e kedve menni, akár az Óperenciás tengeren tulra?

Lina annyit tanult Amerikáról, hogy ott az őserdőkben ragyogó tollu kolibrik röpködnek s onnét hozott Drake Ferenc hajóskapitány Európába először krumplit. Józsi pedig tudta, ki volt Lincoln Ábrahám és Washington György. Sőt meg is tudta Amerikát mutatni a földgolyón. Ez nem sok, de ők teljesen elegendőnek gondolták.

KOLOZSY MÁSODIK HÁZASSÁGA

Anna nemsokára válaszolt, jóságosan, mint rendesen. Többek közt ezt írta:

— Ki se mondhatom, mennyire sajnálunk az urammal együtt, amiért oltalmazó nélkül maradtál. Hanem kimutatták a csendhelyi cselédasszonyok a foguk fehérjét. De azért, hidd meg, fogalmuk sincs róla, milyen asszonyok vannak mindefelé itt is. Én sokszor azt gondolom, mégis jobban tűrném, ha legalább magyarokkal lenne mindig dolgom, nem mindenféle összeszaladt néppel.

(Folytatjuk)

Az új deal egyik eredménye

Roosevelt azt követeli a congressustól, hogy azonnal változtassák meg a Volstead törvényt és adják vissza a sör és esetleg a bor szabad használatát a polgárságnak.

És mert a diadalmas demok-rata párt kötelező ígéretet tett erre nézve a platformban, a congressus még ha akar, sem térhet ki előle, hogy az elnök kívánságát teljesítse.

Rooseveltben eddig nem csatlakozott a polgárság és ha ma lenne választás az országban, a szavazók kilencvenöt százaléka választaná meg elnöknek.

Uj dealt ígért az országnak és ez alatt különösen azt értette, hogy a politikusok az ígéretet mostantól kezdve beváltják.

Ennek a tudatában, ebben a szellemben írta meg a sör ügyében az üzenetét a congressusnak. Nem szónokolt, nem cikornyázta a szót, hanem két mondatban követelte, hogy az ígéretet azonnal váltásák be.

Ha tud még egyáltalán örülni ennek a szerencsétlenné tett országnak a polgársága, akkor a sör-törvények megváltoztatását kitörő örömmel fogadják.

Az örömek egy része korai, az örvendezők nagyon nagy része csatlakozni fog.

Ismételten és újra ismételten leszögeztük, hogy a sör gyártása és árusítása egymagában nem jelent nagy gazdasági értéket az országnak, hogy a közönség csalódni fog a dologban.

Nem jutnak milliók munkához, nem fog az árpa és más termény ára szenzációsan felmenni és nem lesznek ezermillió adóbevételek a sörfogyasztás révén az országnak.

Akiknek ma nem telik a leg-szűkebb adag kenyérre, azok holnap nem költik a pénzüket — ami nincs — sörre vagy borra és ezen a téren általános csalódás lesz a dologból.

S mégis van okunk az örömré. Még akkor is van, még azoknak is van, akik nem hiszünk az italban, akik szeretnék igazi szárazságot látni ebben az országban.

E sorok írója soha nem hitte, ma sem hiszi, hogy áldás fakad az alkoholból, amelyről kis korában megtanulta, hogy kárára van az emberiségnek.

De örül, nagyon örül, minden más tisztességes polgárral, hogy a Volstead törvényeket módosítják.

Nemcsak azért, mert a törvény ezerféle graftre adott alkalmat, nemcsak azért, mert or-

szágos száraz maffiákat termelt ki és nemcsak azért, mert az alvilág egyik legnagyobb jövedelmi forrását kiszárították.

Minden jó érzésű polgár örül azért az új törvénynek, mert abban a népakarat, a többség akaratának a megvalósítását üdvözlik. Azét a népakaratét, amely hiába akart itt tíz éven keresztül, a száraz maffiák és a kém-mutatás mindig utját állták idáig.

Ebben az országban nagyon nehéz megállapítani, hogy mi a népakarat, mert nemcsak nagyon nagy az ország, nemcsak százféle különböző érdek ütközik össze minden vonalon, hanem az is megakadályozza a népakarat határozott kialakulását, hogy nincs elég politikai pártja az országnak.

A két polgári párt ezer árnyalatát egybe fűzi és összetartja a közös politikai érvényesülés, a közös politikai graft, s kisebb al-kulatok ezért nem tudnak létrejönni.

A két párton belül találunk szárazat, nedveset, konzervatív, liberális és radikális elemeket, művelt és műveletlen népet, tanult és tanulatlan, tisztességes és crookot. De valamennyit összesze tartja és egymáshoz láncolja az a tény, hogy a pártokon

Erre máshol is lehetne gondolni

Nagyon érdekes és nem kevésbé értékes célt tűzött ki maga elé Detroit magyarsága.

Nem lévén a helyzettel közelebbről ismerősek, nem tudhatjuk, hogy a kitűzött cél felé komoly törekvésekkel fognak-e haladni, vagy megelégszenek a szónoklatokkal és abban fog az egész nagy cél megfúladni.

De mindenképen érdekes, hogy a gondolatot felvetették és szeretnék látni, hogy a többi amerikai magyar telepeken hasonló ötletekkel foglalkoznak.

A Detroitban működő Egyházak és Egyetek Nagybizottsága azt határozta el a legutolsó gyű-

belül bizonyos előnyökhöz és graftekhez juthatnak.

Ha azonban volt valaha egy-séges népakarat az országban — most már mindegy, hogy okos vagy kevésbé okos akarat volt — akkor feltétlenül az volt a Volstead törvény elleni undor és akkor az a tizennyolcadik alkotmánymódosítás elleni lázongás.

A Volstead törvény megváltoztatása tehát feltétlenül és kétségen felül a népakarat érvényesülése, aminthogy a népakarat követeli a 48-ik módosítás eltörlését is, még akkor is, ha annak esetleg 13 állam utját állná.

lésén, hogy földet próbál szerezni a nincstelen magyaroknak, s megkeresi a módját, hogy miképen lehetne őket kitelepíteni a megszerzendő földekre.

Michigan államban nagyon sok olyan föld van az állam birtokában, amelyek alkalmasak a művelésre, de amelyek részben teljesen kitisztítva nincsenek, részben el vannak hanyagolva.

Kévsé kétség van benne, hogy megfelelő szervezett, megfelelő program mellett és különösen megfelelő szervezett, megfelelő tézkezdése mellett, minden nagyobb nehézség nélkül kaphatna ezekből a földekből.

Az sem lehetetlen, hogy az állam valamelyik "poor-farmját" is meg lehetne kapni, amely mind járt megfelelő épületeket is nyujtana, hogy az otthonatlan és nincstelen magyaroknak hajlékot adjon.

Kétségtelenül meg lehetne a módját találni, hogy a teljesen nincstelenek mellett azok is ingyen, vagy majdnem ingyen földet juthassanak, akik még nincsenek cent nélkül, s akik maguknak szeretnék otthont biztosítani valamerre. De akiknek nincs annyi tőkájük, hogy teljesen magukra hagyatva szerezzek egy farmot maguknak.

Kiszámíthatatlan, hogy milyen eredményeket lehetne az ország majdnem minden részében ilyen irányban elérni, ha komoly szervezettek és komoly emberek vállalkoznának mindefféle a munkára.

Ez lett volna voltaképen a célja annak idején Buffalo-nak, a buffaloi nemzetgyűlésnek, amelyen azonban öns érdek, egyéni hiúságok, politikai ambíciók "side-track"-olták az igazi célt, hogy a revízió szent szölamával gátolják meg a nemzetgyűlést eredetileg egybehívók komoly munkatervét.

(Érdekes és szomorú epizódja a dolognak, hogy éppen Detroit és Vidéke felől vádolták az egybehívókat, hogy "a revíziót el-kártyázták", mert azok az öreg amerikai magyarokról akartak gondoskodni.)

Buffalo szándékos elgáncsolása után még újra remélt Amerika magyarsága legalább fél-egység, mikor a nyugtalan lelkiismeret Buffalo felrobbantását a katolikus nagygyűlés egybehívásával akarta némileg jóvá tenni, de úgy látszik, hogy a cleavelandi álmok is egyéni zátonyokra jutottak.

Szomorúan kell belátnunk, hogy egységes, országos megmozdulásra képtelen ma már Amerika teljesen lekoldusodott magyarsága és ma már csak arról lehet beszélni, hogy a nagyobb magyar kolóniák tehetnének valamit a saját problémáikkal, a saját nincstelen és öreg magyarjaikkal.

Ilyen kísérlet, vagy ilyen szándék az, amit a detroiti magyarok nagybizottságában felvetettek és az amerikai magyarság bizonyára érdeklődéssel fogja figyelni, hogy mire jutnak az ötlettel.

Természetesen nem kellene a többi kolóniáknak Detroitra várni és az ottani eredmények után indulni, mert lehetséges, hogy vannak telepek, ahol alkalmasabb egyének, vagy alkalmasabb szervezettek, vagy nagyobb és könnyebb lehetőségek még előbb sikerre vihetnének ilyen mozgalmat.

Mindenesetre elismeréssel kell adoznunk a detroiti magyar egyházak és egyetek nagybizottságának, hogy foglalkozik ezzel az eszmével és minden jó érzésű magyar ember azt kívánja, hogy az igyekezetet minél előbb siker koronázza.

EGYLETI KALAUZ

A WILKES-BARRE-I I. MAGYAR
KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET

Alapítottatt 1892 Február 27-én

..Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 469 Main St., Evansville, Pa.

Elnök: Jánki József. Titkár: Bódi István. Pénztárnok: Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző: Juki Endre. Beteglátogató: Gyüri József. Hármastag bizottság: Jencsik György, Márton István és Györi László.

Minden, az egyletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC Bányász BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órakor Congon, E. Tóth István termében.

Tiszviselők: Elnök: Titka János; alelnök: Rezes János; pénztárnok: Haralyda János; titkár-jegyző: Paltay János, minden az egyletet érdeklő levél hozzá küldendő, címe: Box 85, Congo, Ohio; pénztári titkár: Kocsis István; ellenőr: V. Tóth István; napló vezető: Varga András; hármastag bizottsági tagok: Czibere Sándor, Móré János, Szántó János. beteglátogatók: Congon Horváth Sándor, Drakes-en Sipo Mihály; ajtóőrök: E. Tóth István, Lukács András. zászlótartók: Dudás Péter; Titka Sándor, ifj. Móré János, E. Tóth István; hivatalos orvos: Dr. James Miller; hivatalos lap: Magyar Bányászlap.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE JÉZUS SZT. SZIVE RÓM G. KATH. MAGYAR BETEGS. EGYLET

Székhelye: Latrobe, Pa.
Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztikara:
Elnök: Léway Mihály; titkár-pénztárnok: Varga István; ügykezelő: Vincze János; ellenőr: Jámbor István.

Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján, délután 2 órakor Dorothy-n, Vincze József tagtárs házában.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1903 Október hó 1-én
Székhelye Gary, W. Va.
Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

A főtisztikar:
Főelnök: Kiss Imre.
Főalelnök: Id. Nagy Mihály.
Főtítkár: Lázár László, Box 805, Gary, W. Va., a vidéki tagok leveleit hozzá címszendők.
Főjegyző: Varga László.
Főpénztárnok: Soltész József.
Háromtagu bizottság: Horváth János, ifj. Nagy Mihály, Buzsik József.
Főellenőr: Ifj. Nagy István.
Szeretők: Kiss Imre.
Póttag: Ifj. Nagy Mihály.
A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűlését a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök: Horváth János; alelnök: Ifj. Nagy István; titkár és jegyző: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; beteglátogató: Csúrkó József; háromtagu bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János; ajtóőr: Szabó Mihály; zászlóvivők: Amerikalhoz és magyarhoz ifj. Nagy Mihály, gyászhoz Id. Nagy Mihály.
Gyűléseit tartja minden hó 13-ika atáni vasárnap a Filbert-i katolikus emplot alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Márkus Demeter, alelnök: Szűcs János; titkár: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Buzsik József; pénztárnok: Lázár László; háromtagu bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szász György.
Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havijai és egyéb befizetései hozzá küldendő. Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-IK OSZTÁLYA

Clarkeburg, W. Va.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 órától kezdve.

Elnök: Kiss Antal; alelnök: Mészáros József; titkár: Grega János; pénztárnok: Nemes János, R. 2. Box 14, Clarkeburg, W. Va.; ellenőr: Pávlik Mihály; háromtagu számvizsgáló bizottság: Szakály György, Lukács Mihály, Oláh János; a beteglátogatót a titkár nevezi ki, ugyszintén a zászlótartókat is.

Tagtársak! Hogy osztályunk ügyeit a központ kívánsága szerint minél pontosabban intézhessük, szükséges, hogy az osztály tagsága a multnál pontosabban tessz eleget a havi díjak rendezésének.

Grega János, titkár.
700 East Pike St.
Clarkeburg, W. Va.
Nemes János, pénztárnok.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 84-IK OSZTÁLYA

HOMER CITY, PA.

Elnök: Sipos Pál; pénztárnok és jegyző: Obhsust Pál, Box 14, Luzerne Mine, Pa.; Titkár: Sipos Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City Pa.; beteglátogató a titkár nevez ki.

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján Tide Mine, Pa.-ban.

:o:

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-IK OSZTÁLYA

MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján Loganban, a Colonial Hotel nagytermében.

Elnök: Veszprémi Dániel; alelnök: Király József; titkár és pénztárnok: Vizi János, kinek címe Box 95, Monaville, W. Va.; jegyző: Luksa Gyula; pénztári ellenőr: Ifj. Németh József; három tagu számvizsgáló bizottság: Kiss András, Kun Lajos és Király János. A beteglátogatót esetenként a titkár nevezi ki s rendkívüli eseteknél az egész körzetben Táborny Oszkár; a zászlótartót szintén esetenként fogják kinevezni.

:o:

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-IK FIÓKJA

Székhelye: Gary, W. Va.

A 32-ik fiók tisztikara:
Elnök: Hajzer József; alelnök: Kovács Gyula; titkár-ügykezelő: Pápovics Péter; pót-titkár: Magyar József; beteglátogatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-on Dudás Pál, 11. és 11-es Lócs László; zászlóvivők: magyarhoz Hegedűs József, amerikalhoz Csulák András, gyászhoz Dudás Pál; kerületi delegátus: Popovics Péter. pót-delegátus Magyar József; ifjusági ügykezelő: Popovics Péter.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-IK OSZTÁLYA, THORPE, W. VA

Elnök: Imre Mátyás; titkár és pénztárnok: Radnóczy József, Box 263, Thorpe, W. Va.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 166-IK OSZTÁLYA

ZEIGLER, ILL.

Elnök: Varga Gyula; titkár: Hunter E. János, 706 Maple St., Zeigler, Ill.; pénztárnok: Vannó József; hivatalos orvos: Dr. Jones.
Gyűléseit minden hó harmadik szombat estéjén tartja, 7 órai kezdettel, a Kiss Rafael Hallban, 316 Church St. alatt.

LOGANVÖLGYI

MAGYAR TÁRSASKÖR
LOGAN, W. VA.

Elnök: Molnár Károly; alelnök: Dávid Lajos; titkár: Antal János; levelező titkár: Bak Zeigmond; pénztárnok: Nagy Sándorné; bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.
Gyűléseit tartja minden hónap második szombat este Gyöngyösi János termében.

AZ IGAZ BARÁT

Az ember csak megpróbáltatások idején tudja meg, hogy ki az igaz barátja.

És mindenkinek sokkal több igazi barátja van, mint gondolja, mert az emberek jobbak, mint amilyennek a hétköznapi küzdelmeiben mutatkoznak.

Mi hiszünk az emberek jóságában, a barátok őszinteségében, a testvérek szeretetében, mert ezek adnak értéket az életbe.

A Magyar Bányászlap csak a mostani megpróbáltatás nehéz napjaiban tudta meg igazán, hogy mennyi a jóbarátja.

Felsorakozik most mindenki, a ki igazán barátja ennek az újságnak.

Hétről-hétre gondoskodnak róla a jóbarátaink, a hűséges bajtársaink, a szerető testvéreink, hogy ki tudjuk adni lapunkat.

Aki idáig nem tette, akik helyett eddig a terhet mások vitték, az most vegye mindannyiunk közös terhet magára. Most küldjön be egy-két-három dollárt az újságra, hogy a bankzárlat nyomorúsága alatt se roskadjon le a Bányászlap.

Népszámlálást végeznek most a bányászok. Azokat számlálják meg, azokat a neveket keresik hétről-hétre, akik igazi barátai ennek az újságnak. Olyan barátai, akik jóban, rosszban, örömben bajban kitartanak a barát mellett.

KIS HIRDETÉSEK

ÜZLETI ALKALOM

Burding házat keresek megvételre, vagy üzletet. Esetleg társulnék jó forgalmu üzletben. A befektetendő összeg biztosítva van a tulajdonos ingatlana által. Minden levélre válaszolok. M. K. Holden, W. Va. Box 307 (4—13)

HAZASSÁG

Ötvenöt éves román-magyar farmer keres 40—55 év közti magyar aszszonyt, aki szívesen élne farmon. Családos is leht, én is özvegy ember vagyok, görög keleti vallásu. Érdeklődők irjanak erre a címre: John Peruch, R. F. D. 1. Torpedo, Pa.

KERESTETÉS

Ifj. Medveczy János, Recsk, heves megyei illetőségű földimét nagyon fontos ügyben keresem. Kérem őt, vagy a róla tudókat, szíveskedjenek címét velem sürgősen közölni. John Bolyki, 458 Barker St., E. Toledo, O.

Tóth János Zemplén megyei, zempléni illetőségű honfitársat keresem s kérem őt, vagy a róla tudókat, szíveskedjenek címét velem közölni. Joe Teleposky, Box 65, Red Dragon, W. Va. (3—17)

ELADÓ FARMOK

ORÖMHIR azoknak a kicsi pénzű embereknek, akik South Dakotában akarnak letelepedni, mert új parcellázás folytán lehet venni közel Kadoka városhoz 40—60—160 akér földet igen olcsó árért. Ha szeret dolgozni, könnyen csinálhat heti 12—14 dollár állandó jövedelmet. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál válaszbélyeg ellenében Joe Czibenczky, Box 84, Kadoka, So. Dakota. (4—13)

KEPVEISELOINK:

WEST VIRGINIA

Dzsupsin Mihály, Masontown, W. Va.
Bobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont,
Wendel, W. Va., Meadow-Brook,
W. Va.
Kish András, Brady, W. Va., Booth,
W. Va., Everettsville, W. Va.,
Rivesville, W. Va., Lowesville, W.
Va., National, W. Va.
Kocsel György, Chattaroy, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lászar László, Elbert, Elbert,
Gary, Thorpe, W. Va.
Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóczy Imre, Lundale, W. Va.
Opoczai György, Lobata, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Rávész István, Galloway, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Toth Ignác, Widen, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, Le Bello, Pa.
Barczl János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Chesterwick, Arnold, New-Kensington, Parnassus, Glo.
Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozanyák József, Rosaker, Pa.
Cságyi József, Kent, Pa., China, Pa.
Csatáry Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fajcs István, Brownsville, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.
Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
János Mihály, Richesville, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitsin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikus István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpment, Pa., Mt. Carmel, Pa., Shamokin, Pa., Keiser, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Suto János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szigyártó Imre, Storestown, Pa és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO

Ersek József, Ramsey, Ohio
Bolyki János, Toledo, O.
Péterfy Lajos, Columbus, Ohio
Kovács Ferenc, Murray City, Ohio
Kovács János, St. Clairsville, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rezes János, Cerning, Ohio.
Széchy Elek, Hintsburg, Ohio és vidéke.
Rimár András, Warren, Ohio
Tétiván Pál, Maynard, Ohio

ILLINOIS

Árva! András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Agoston, Oriana, Ill.
Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Róncz Péter, Divernon, Ill.
Soltes Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valler, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabai János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.

INDIANA:

Nagy Lajos, Gary, Ind. és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tódor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Ifj. Bobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, Banta, Va.

MICHIGAN

Trjmai József, Detroit, Mich.

kérését kedvezően elintézték: kap ruhát. De közölte egyuttal azt is, hogy el kell mennie egy menhelyre is, ahol pár napig dolgoznia kell és utána munkája fejében még fogja kapni a ruhát. Tamáska József erre lármát csapott és magából kikelve kiabálta, hogy ő nem rabszolga, őt nem lehet munkára kényszeríteni, ő ruháért jött, nem pedig munkáért. Dühösen, magából kikelve rohant ki a tanácsjegyző szobájából.

Kisvártatva a folyosón nagy botrány keletkezett. A dühöngő ember ledobálta magáról ruháit és anyaszűz meztelen szaladgált fel-alá. Eleinte azt hitték, hogy örült, mire a polgármesteri hivatalban szolgálatot teljesítő Kovács X. Sándor rendőr intézkedésére kijöttek a mentők, akik aztán beszállították a főkapitányságra.

A rendőrorvosi hivatalban meg ejtett vizsgálat azonban csakhamar megállapította, hogy Tamáska József teljesen épelméjű. Mint kiderült, nemrég szabadult a toloncházból, most pedig tökrészeg. Kitudódott, hogy reggel egy barátja korcsmába vitte s ott a sárga földig leitta magát.

A rendőrség most botrányokozás miatt indítja meg az eljárását a részeg butorszállítómunkás ellen, akinek különös viselkedése a városházán tartózkodó közönség körében igen nagy izgalmat keltett.

RENDBEN LESZ A BÁNYABÁRÓK SZÉNÁJA

(Folytatás az 1-ső oldalról)

És most mégis azt látjuk, hogy amíg egyik részről a munkásszervezetet megbénították és tönkre tették a tiltó paranccsal, másrészt a bányabáróknak megengedik, hogy a szabad versenyt elkerüljék és egységesen szegezzék neki a napi árat a fogyasztónak.

Nemcsak a fogyasztónak, hanem a munkásnak is.

Amíg a munkás szervezeteket írgalom nélkül elnyomták, addig a bányabárók eddig is egyesületekbe tömörülve, közösen szabták meg, hogy időről-időre mennyit fognak a bányász napszámjából levágni.

Most aztán nem is egyesületekbe, de egységes trusztokba lesznek tömörülve, most hát még könnyebben elbánnak a bányásszal, hacsak nem kapnak a munkások új törvényekben védelmet.

A mai leirhatatlan nyomorúság és szípolozás még elvete-mültebb lesz ezentul, ha a congressus és a kormány nem fog-nak róla gondoskodni, hogy tegyék lehetővé a bányászok szervezkedését is, ahogy azt megengedték most a bányaauraknak.

Ezt a célt szolgálná a Davis-Kelly bill, amit évek óta huztak-halasztottak, amit nem akart sem Doak, sem Hoover, mert azt ellenezték a bányabárók és a bankárok.

Ha a bányászoknak az új deal csak a széntrusztot hozza, akkor ezt az évet átokkal fogják emlegetni a bányákban és a bányapiézeken egy emberéleten keresztül.

Ha azonban a kormány gondoskodni fog róla, hogy a Davis-Kelly bill törvény legyen, hogy bányásznak is megadják a szervezkedésre az alkalmat, akkor a bányászok is részesülnek az új dealben, akkor nekik is lehetővé válik, amit megengedtek a bányaauraknak. És akkor a fogyasztó becsületes árat fog a szénért fizetni, de a munkás is megkapja a maga becsületes napszámját.

A Supreme Court döntése halálos csapás a bányászra, de új reménység forrása lesz belőle, ha vagy a Davis-Kelly bill elfogadásával, vagy más uton biztosítják a szervezkedés zavartalan jogát a bányásznak.

Rajtunk áll, bányászok, hogy a congressus fog-e gondoskodni ebben az esztendőben a föld alatt küzdő, föld felett nyomorgó éhes és rongyos bányászárl.